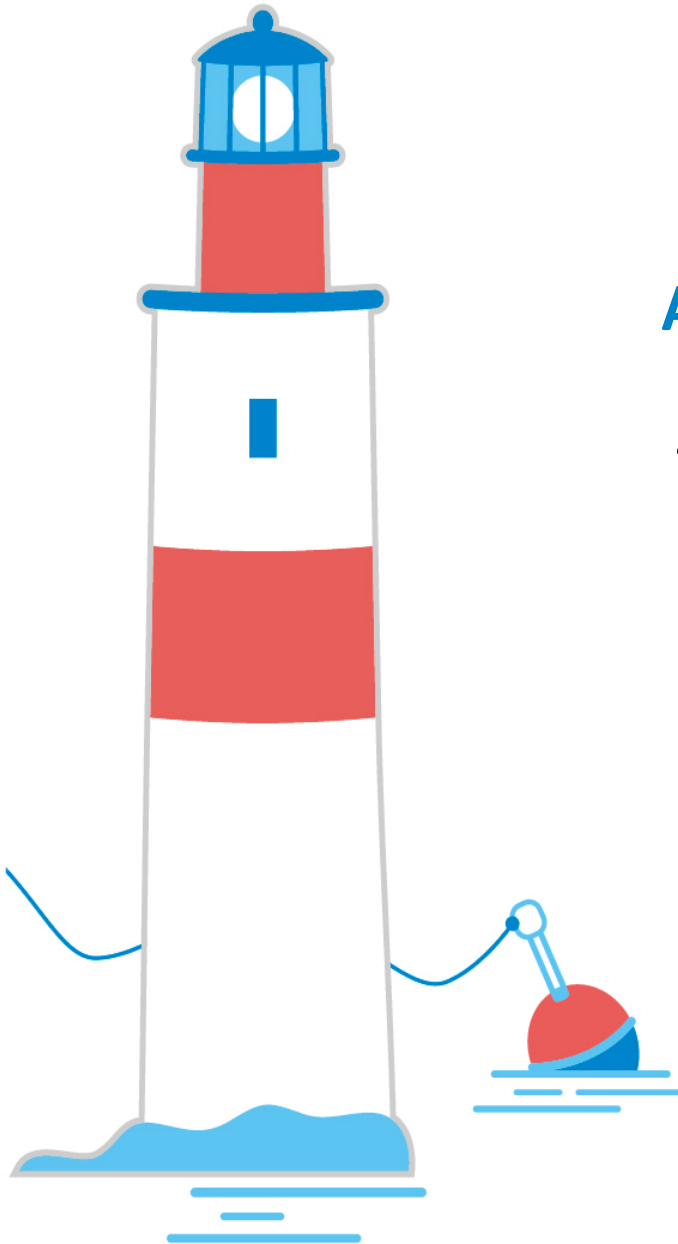

Arviointikertomus 2018

KOTKAN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNTA

17.5.2019

Kotkan Kaupunki

Postiosoite
PL 205
48101 Kotka

Käyntiosoite
Kustaankatu 2
48100 KOTKA

Puhelin: 05 2341
Sähköposti: etunimi.sukunimi@kotka.fi
Internet: www.kotka.fi

Sisällys

1.	Puheenjohtajan katsaus	1
2.	Tarkastuslautakunnan toiminta 2018	2
3.	Toimenpiteet aikaisempien vuosien tarkastuskertomuksien osalta	5
4.	Strategian ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus	9
5.	Taloudelliset tavoitteet	16
6.	Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus	22
7.	Talouden tasapainottamistoimenpiteiden arviointi ja toteutuminen	35
8.	Henkilöstö	37
9.	Yhteenveto	38
10.	Tarkastuslautakunnan esitys kaupunginvaltuustolle	40
11.	Allekirjoitukset	43

1. Puheenjohtajan katsaus

Keväällä 2018 valmistui Kotkan uusi kaupunkistrategia. Uusi palkittu kaupunkistrategia ei ole ollut kaupungin toiminnassa noudatettavana vielä nyt esitettävän arviointikertomuksen tarkasteluvuonna.

Kunnat järjestävät asukkailleen palveluita, joista suurin osa on määritelty kuntien tehtäviksi lainsäädännössä.

Kunnan tehtävät liittyvät pääasiassa lakisääteisiin palveluihin, joihin kuuluu mm. koulutus ja päiväkotitoimi, kulttuuri-, nuoriso- ja kirjasto, kaupunkisuunnittelu, maankäyttö, veden- ja energiantuotanto, jätehuolto, ympäristöpalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä palo- ja pelastustoimi.

Kaupungin tulee tehtäviensä täyttämiseksi Valtiovarainministeriön kuntalain viime muutosten säätämisen yhteydessä antaman näkemyksen mukaan

- edistää asukkaidensa hyvinvointia
- edistää alueensa elinvoimaa ja
- järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta ja huolehtii kokonaisuutena kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä.

Kaupungin kattamaton alijäämä tulee saada katettua lain määrittelemässä ajassa, lisäksi käyttötalouden tasapainoon ja uuden alijäämän synnyn estämiseen on tarkastuslautakunnan ja kaupungin tilintarkastajan näkemyksen mukaan syytä kiinnittää erityisesti huomiota.

Edellä mainittujen tehtävien täyttämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi Kotkan kaupungilla on edessään haasteellinen ja vaativa tehtävä.

Johan Bardy

2. Tarkastuslautakunnan toiminta 2018

Tarkastuslautakunnan tehtävä

Kuntalain (410/2015) 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm.:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on kaupunginvaltuuston asettamien strategisista päämääristä ja kriittisistä menestystekijöistä johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen sekä tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi.

Arvioinnin tulokset kootaan vuosittain laadittavaan arviointikertomukseen. Arviointikertomuksen tarkoituksena on tuottaa kaupungin johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi arviointitietoa valtuustolle, muille päätöksentekijöille, kuntalaisille, sidosryhmille ja kaupungin henkilöstölle.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Myös talouden tasapainottamisen, taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman vaikuttavuuden arviointi kuuluvat tarkastuslautakunnalle. Arvioinnin tuottaman tiedon tavoitteena on käytännön päätöksenteon tukeminen.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2018 oli:

JÄSENET	VARAJÄSENET
Johan Bardy, puheenjohtaja	Anssi Avelin
Pirjo Romppanen, varapuheenjohtaja	Anja Lehtonen
Raimo Kurki	Juha Harjunen
Leena Heino	Britt-Marie Ekström
Merja Pärssinen	Pilvikki Ojanen
Mikko Lehkonen	Heljä Halinen
Pekka Jaakkola	Mertsu Merivirta (12.11.2018 asti)

	Heikki Suutari (12.11.2018 lukien)
Arja Tauria-Huttunen (15.10.2018 asti)	Esa Lassi
Suvi Silvala (15.10.2018 lukien)	
NUORISOVALTUUSTON EDUSTAJAT	
Mio Määttä	
Jerico Meskus	
SIHTEERI	
Juha Reihe, Kotkan kaupunki	

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat suorittavat ulkoista valvontaa suoraan kaupunginvaltuuston alaisena itsenäisesti, toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta riippumattomana. Tähän tehtävään kuuluu myös tarkastaa, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunnan työ perustuu koko valtuustokaudelle 2017 - 2021 laadittuun arviointisuunnitelmaan, jota tarkennetaan vuosittain laadittavalla arvioinnin työohjelmalla.

Toimintavuoden 2018 arviointityö sisälsi työohjelman mukaisesti seuraavien kaupungin toimielimien puheenjohtajien vierailut: kaupunginhallitus sekä sosiaali- ja terveyslautakunta.

Kaupungin vastuualueita kuultiin seuraavien tahojen osalta: talous, henkilöstö, riskienhallinta, sisäinen tarkastus, kaupunkikehitys, liikunta ja toimitilahallinta. Yksittäisiä kutsuttuja vierailijoita olivat mm. kaupunginjohtaja (kaupungin johtaminen), palvelujohtaja (SOTE-uudistus ja kuntayhtymän perustaminen), tilintarkastajat (KPMG ja BDO) sekä tietosuojavastaava. Kaupungin konserniyhtiöistä työohjelmaan sisältyivät Kotkan Energia Oy, Kymen Vesi Oy, Kymenlaakson Vesi Oy, Kotkan Julkiset kiinteistöt Oy, Sunilan Kantola Oy, HaminaKotka Satama Oy ja Cursor Oy.

Vuoden 2018 merkittävimpinä kokonaisuuksina tarkastuslautakunnan toiminnassa näyttäytyivät uuden tilintarkastajan valinta, kaupunkistrategian valmistelu, SOTE-uudistuksen eteneminen, vapaaehtoisen SOTE-kuntayhtymän perustaminen sekä Kantasataman kehittämiseen liittyvät hankkeet.

Vuoden 2018 aikana tarkastuslautakunta kokoontui 20 kertaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen valvonta, tilintarkastaja ja tarkastuslautakunta, sekä sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Kaupunginvaltuusto ohjaa kaupunkikonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa hyväksymillään periaatteilla. Sisäisen valvonnan tehtävät ja vastuut on kirjattu hallintosääntöön ja toimintasääntöön.

Vuoden 2018 suunnitelma sisälsi seuraavat painopisteet: Konserniohjaus, tapahtumakeskus-hanke, sote-kuntayhtymän valmistelun eteneminen, tiedolla johtamisen välineet ja organisointi sekä valmisteluprosessit ja niiden avoimuus.

Jatkuvan sisäisen tarkastuksen kohteita ovat: lakien ja ohjeiden noudattaminen, prosessien sujuvuus ja niiden sisäinen valvonta, sisäisen tarkastuksen arviointi- ja tarkastustyön laadun varmistaminen sekä kaupunginjohtajan ja -hallituksen erilliset toimenpiteet.

Vuoden aikana vuosisuunnitelman mukaan käsitellyissä riskeissä painotettiin tietosuojaa ja -turvaa, rakennusten sisäilma-asioita ja väistötilatilanteita sekä rakennusten turvallisuutta ja pelastussuunnitelmia. Näiden kaikkien parantamiseksi käynnistettiin riskienhallintatoimenpiteitä.

Ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen yhteistyö

Ulkoinen ja sisäinen tarkastus muodostivat yhdessä toimintaa ja painopisteitä ohjaavan valvonta- ja tarkastuskokonaisuuden. Kyseisten tahojen yhteisenä tavoitteena on johtamisen, päätöksenteon, toimintakulttuurin ja toiminnan tuloksellisuuden parantaminen. Sisäinen tarkastus on raportoinut tarkastuslautakuntaa sovitusti sekä tarpeen vaatiessa. Tarkastuslautakuntaa kuultiin sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman painopisteitä valittaessa.

Sisäinen tarkastus ja riskienhallinta toimivat tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Merkittävää kehitystyötä tapahtui monien toimintaohjelmien laadinnan muodossa, kuten tiedolla johtamisen välineet ja nykytila Kotkan kaupungissa, Kotkan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskin hallinnan periaatteet sekä Hankintaohjelma. Lisäksi käyttöön otettiin ARC- ja IMS-tietojärjestelmät, jotka mahdollistavat strategisen toteutumisen arvioinnin ja seurannan, tietosuojan hallinnan sekä strategisia tavoitteita tukevien prosessien kuvaamisen.

Ulkoinen ja sisäinen tarkastus toimivat tiiviissä yhteistyössä. Tilintarkastusresurssi on ilmoitettu riittäväksi.

3. Toimenpiteet aikaisempien vuosien tarkastuskertomuksien osalta

Vuosien 2013 - 2017 arviointikertomuksien erityiset asiat

Alla olevassa listauksessa on aiheita, jotka ovat nousseet erityisesti esille useamman vuoden arviointikertomuksissa aikavälillä 2013 - 2017.

1. Työllisyys

Arviointikertomuksissa on tarkasteluvuosien osalta mainittu erityisesti Kotkan kaupungin työttömien sekä pitkäaikaistyöttömien korkea määrä sekä kaupungin toimenpiteiden laajuus ja osuvuus työttömien kuntalaisten tilanteen parantamiseksi.

2. Mittarit

Mittareiden kohdalla on esiintynyt useasti havainnot ja kehitysehdotukset mittareiden tarkoituksenmukaisuuteen sekä strategisen seurannan parantamiseen liittyen.

3. Talous

Talouden osalta tarkasteluvuosien arviointikertomuksissa ovat toistuneet havainnot talouden alijäämäisyydestä ja tasapainosta sekä alijäämien suuruudesta ja toimenpiteistä niiden kattamiseksi.

Vuoden 2017 arviointikertomuksen havaintojen jatkotoimenpiteiden arviointi

Tässä kappaleessa käydään läpi havaintoihin liittyvät vastaukset, jotka kaupunginhallitus antoi kokouksessaan 1.10.2018 (§ 285).

Kotkan väestörakenne ja huoltosuhde

Kaupunginhallitus toteaa selvityksessään kaupungin mahdollisuuksien vaikuttaa väestörakenteeseen ja huoltosuhteeseen olevan rajalliset. Käytännön toimenpiteinä mainitaan Cursor Oy:n toiminnan painottaminen uusien työpaikkojen luomiseen, kaupungin omien palvelujen pitäminen monipuolisina ja laadukkaina sekä kaupungin tilojen hyödyntäminen monenlaisen toiminnan aikaan saamiseksi.

Työllisyys

Kaupunginhallituksen selvityksessä mainitaan kaupungin työllisyyspalvelujen rajallisesta mahdollisuudesta vaikuttaa työllisyyteen ja työpaikkojen syntymiseen. Näkökulma on pitkään työttömänä olleiden ohjaaminen oikeaan palveluun työkyvyn parantamiseksi.

Yleinen taloustilanne on vaikuttanut positiivisesti useampaan työttömyyden mittariin (mm. työttömyysaste ja yli vuoden työttömänä olleet). Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrään vaikuttaa erityisesti yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömien osuus, joka on Kotkassa huomattavan suuri ja edelleen kasvanut.

Työllisyyspalvelujen toimenpiteet (mm. kuntouttava työtoiminta ja palkkatukityö) ovat edelleen kehittyneet positiivisesti asiakasmäärien suhteen.

Kotkan kaupunki jatkoi vuonna 2017 osallistumista työllisyshankkeisiin yhteistyössä alueen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Selvityksessä todetaan Kotkan osalta se, että erityisen pitkään työttömänä olleiden määrä on suuri ja nämä työttömät tarvitsevat paljon monialaista tukea. Tämä kohderyhmä tarvitsee työkyvyn parantamiseksi mm. terveys-, sosiaali- ja koulutuspalveluja matalalla kynnyksellä.

Cursor Oy on toteuttanut useita toimia työpaikkojen luomiseksi alueelle. Näitä toimia ovat olleet mm. neuvottelut venäläistaustaisten yritysten kanssa, HaminaKotka Satama-kokonaisuuden edistäminen, UPM-Kymmene-yhteistyö ja kehittäminen, Vasco Coatings-yhteistyö, Karhulan teollisuusalueen kehittäminen, matkailuliiketoiminnan kehittäminen sekä pelialan ja datacenter-kokonaisuuden kehittäminen. Myös seutumarkkinoinnin kehittäminen on ollut keskiössä vuoden 2017 aikana. Toimivien yritysten neuvontapalveluissa toteutettiin mm. Level Up-kiihdyttämötoimintaa.

Mittarit

Kaupunginhallituksen selvityksessä todetaan mittaamista kehittävien toimenpiteiden jaottelu lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteisiin.

Lyhyellä aikavälillä on toteutettu talousarvioprosessissa mittaamisen tehostamista. Talousarvioihin sisältyviä lomakkeita on yhdistetty ja samalla rakennettu kytkentää uuteen kaupunkistrategiaan. Esimerkiksi mittareiden lähtötason ja tavoitetason kirjaamiseen on kiinnitetty huomiota. Kaupunkistrategiasta 2025 johdetaan lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet.

Pidemmällä aikavälillä strategian toteutumisen seurannassa on tarkoitus ottaa käyttöön sähköinen hallintajärjestelmä, joka käsittää kaksi samaan tuoteperheeseen kuuluvaa kokonaisuutta, IMS ja ARC. Näiden kautta pyritään parantamaan strategisten tavoitteiden, toimenpiteiden, mittareiden, riskien ja talouden kokonaisuuden systemaattista seurantaa. Edellä mainittuun kokonaisuuteen on käynnistetty elokuussa 2018 käyttöönottoprojekti, jonka projektipäällikkönä toimii riskienhallintapäällikkö.

Hallintorajat ylittävä toiminta

Kaupunginhallituksen selvityksessä todetaan tämän asian lähteneen liikkeelle muutamasta julkisuudessa esillä olleesta tapauksesta. Näihin liittyen kaupungin sisäinen tarkastus on tehnyt tarkastustoimenpiteitä.

Hallintorajat ylittävän toiminnan parantamiseksi kaupunki on tehnyt vuoden 2018 aikana valmistelevan päätöksen, jossa toimitilahallinnon ja isännöinnin vastualueet on tarkoitettu yhdistää.

Hallintorajoja ylittävän toiminnan osalta nousi tarkastuksissa esille tilavarausten kokonaisuus, joka oli havaittu monia toimijoita sisältäväksi ja pirstaleiseksi. Tilavarauksiin liittyvää Timmi-järjestelmää on kehitetty toiminnallisuuksien osalta paremmin käyttötarkoitukseen soveltuvaksi.

Vuokrattaville tiloille on laadittu käyttösääntöjä ja turvallisuusohjeita toiminnan parantamiseksi.

Tietojärjestelmien osalta nousi myös Halli-järjestelmän käyttö, jossa kiinnitettiin huomiota esim. sopimustenhallintaan.

Kaupunginhallituksen selvityksessä todetaan lopuksi, että hallinnonrajat ylittävään toimintaan liittyviin toimintoihin ei ole tarkoitus laatia prosessikuvauksia.

Kaupungin ilmapiiri ja imago

Kaupungin ilmapiiriin ja imagon parantamiseen tähtääviksi toimenpiteiksi on mainittu seuraavat toimenpiteet. Kaupunkiviestinnän kohdalla on tarkoitus nostaa esille erityisesti Kotkaan liittyviä positiivisia uutisia, joista selvityksessä on mainittu uutinen pojista, jotka pelastivat naisen Kymijoesta. Kaupungin internet-sivuja ollaan uudistamassa ja niiden kautta pyritään parantamaan myös kuntalaisille tarjottavaa informaation sisältöä.

Uuden kaupunkistrategian sisältöä pyritään hyödyntämään myös viestinnällisesti. Kaupungin tunnettuutta tullaan lisäämään myös vaikuttajaviestinnällä, jolla pyritään parantamaan mm. kaupungin edunvalvontaa.

Luonto ja sen monimuotoisuus

Kaupunginhallituksen selvityksessä todetaan Kotkan kaupungin jatkavan monimuotoisen luonnon kannalta keskeisten toimenpiteiden toteuttamista. Näitä toimenpiteitä on toteutettu onnistuneesti maankäytön suunnittelun (mm. kaavoitus, Kymijoen osayleiskaava), viherrakentamisen, viheralueiden hoidon sekä asiaan liittyvän lainsäädännön noudattamisen kautta.

Museoviraston kanssa tehty yhteistyö esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden linnoitusrakenteiden hoidon suunnittelussa nousee selvityksessä esille. Lisäksi Katariinan meripuiston hoitosuunnitelma on laadittu alueen kasvi- ja hyönteislajiston säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Myös kansallisen kaupunkipuiston perustaminen tukee luonnonarvojen säilyttämistä.

Selvityksessä mainitaan myös ympäristökasvatuksen rooli. Tätä toteutetaan mm. luontokoulu Hailin toiminnan sekä Maretarium Oy:n tarjonnan kautta.

Strategisella tasolla asia on nostettu esiin strategiaan sisältyvän Poiju 2:n kautta, jossa tavoitteena mainitaan: Kotkassa on upea kaupunkiympäristö, joka helpottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä valintoja, edistää kestävästä kehitystä ja lisää vetovoimaa. Edellä mainittuun tavoitteeseen liittyy toimenpide: Panostamme monimuotoisen luonnon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Kaupunginvaltuusto on antanut ympäristölautakunnalle tehtäväksi selvittää ja valmistella esitys Kotkan luonnon monimuotoisuuden muutosta koskevan empiirisen mittarin laatimiseksi.

Hankintojen paikallisuus

Vastauksessa todetaan alkuun Suomen Yrittäjien toteuttama Elinkeinopoliittinen mittaristo-kysely, jossa Kotkan kaupungin tulos kohdassa Kunnan hankintapolitiikka, sai hyvän arvosanan.

Toimenpiteinä paikallisten yritysten mahdollisuuksien parantamiseksi osallistua kaupungin kilpailutuksiin mainitaan tiedotuksen lisääminen, markkinakartoitukset, vuorovaikutus yritysten kanssa, henkilöstön koulutus, suurten hankkeiden jakaminen osiin kilpailutuksissa, alihankinnan ja ryhmittymien muodostamisen ohjeet sekä hankintalain vähimmäisvaatimusten käyttäminen soveltuvin osin.

Kotkan kaupungin hankintoihin liittyen on luotu Kotkan hankintakalenteri-sivusto, johon laitetaan kynnysarvon ylittävät kaupungin hankinnat. Kotka on ollut aktiivisesti mukana Cursorin järjestämissä hankintatapahtumissa, mm. Hankintapäivässä keväällä 2018. Kotkan kaupunki on tehostanut hankintoihin liittyvää viestintäänsä mm. niiden hankintojen osalta, jotka eivät ole aiemmin olleet kilpailutuksen piirissä. Kotkan kaupunki tuo esille pienhankintaohjeessaan paikallisen tarjonnan selvittämisen.

Cursorin kautta tapahtuvasta toiminnasta esiin nostetaan Hankinta-asiamiespalvelu, jonka yhtenä tavoitteena on paikallisten yritysten mahdollisuuksien parantaminen. Kotkan kaupungin oman hankintatoiminnan yhteistyötä edellä mainitun Hankinta-asiamiespalvelun kanssa on toteutettu Fiksut hankinnat-hankkeen kautta.

Väestörakennetta ja huoltosuhdetta sekä työllisyyttä koskeissa vastauksissaan kaupunginhallitus totesi vaikutusmahdollisuuksiensa olevan rajalliset. Kaupunginhallitus näin todettuaan ohittaa ongelmat ilman syvempää analysointia. Toimenpidevastuu onkin suurelta osin ulkoistettu Cursor Oy:lle. Kaupungilla itsellään on kuitenkin poliittinen päätöksenteko- ja toimeenpanovastuu asioissa, joilla ehkäistään ongelmat tai edistetään kaupungin kestävyyttä ja elinvoimaa sekä kaupunkilaisten hyvinvointia.

Mittariston osalta kaupunginhallitus korostaa mittaamista kehittävien toimenpiteiden jaottelua lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteiksi sekä seurannan kehittämistä, mutta ei mittariston laadintaa.

Luonto ja sen monimuotoisuuden osalta kaupunginhallitus kuvailee vastauksessaan etupäässä kaupungin rakennettuun ympäristöön liittyviä toimenpiteitä, ei niinkään monimuotoisen biologisen luonnon säilyttämiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta pitää riittävinä kaupunginhallituksen antamia vastauksia koskien toimenpiteitä, jotka käsittelevät hallintorajat ylittävää toimintaa, hankintojen paikallisuutta sekä kaupungin ilmapiiriä ja imagoa.

4. Strategian ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Kotkan kaupunkistrategia 2013 - 2016

Kotkan kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.8.2013 Kotkan kaupungin kaupunkistrategian vuosille 2013 – 2016. Kaupunkistrategia sisältää vision, 6 strategista päämäärää ja 10 kriittistä menestystekijää. Kriittisissä menestystekijöissä on onnistuttava, jotta edetään vision suuntaisesti.

Yllä mainittu strategia oli voimassa vielä arviointivuonna 2018 uuden kaupunkistrategian valmistelutyön ollessa käynnissä.

Kuvassa strategiset päämäärät (1.-6.) ja näiden alla kriittiset menestystekijät, eli asiat, joissa on onnistuttava vision ja strategisten päämäärien saavuttamiseksi.

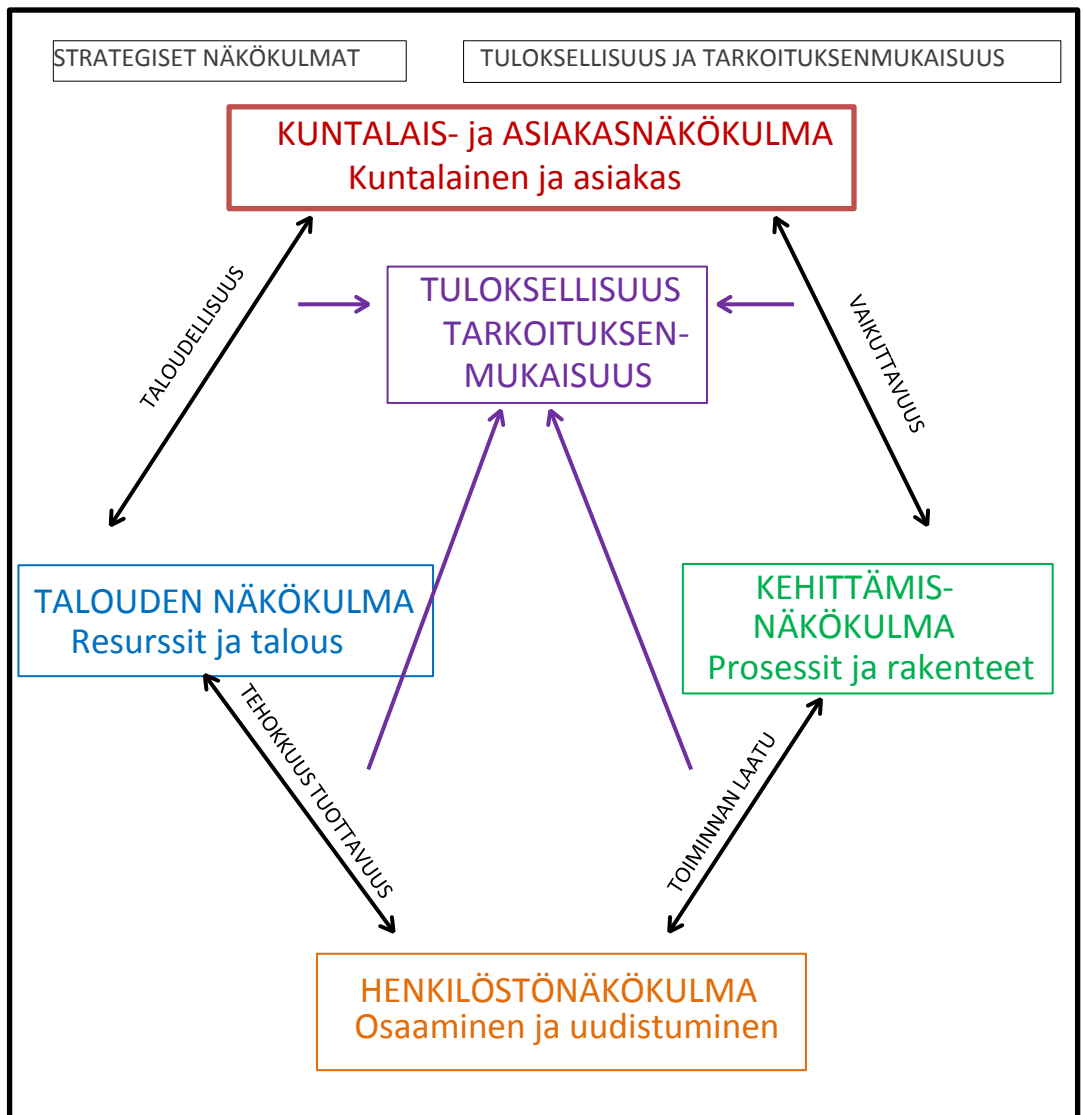
Valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutumisen, tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi

Valtuuston asettamien **strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi** emo- ja konserniyhtiöiden osalta perustuu vuoden 2018 tilinpäätöstietoihin sekä vuoden aikana viranhaltijoiden ja toimitusjohtajien kuulemisiin.

Osakkuusyritysten ja kuntayhtymien arviointi perustuu ko. tahoilta saatuihin tietoihin ja kuulemisiin.

Toiminnan tuloksellisuuden arvioinnin perustana on arvioinnin viitekehys.

Kuvio: Arvioinnin viitekehys

Tuloksellisuus muodostuu toiminnan ja palvelujen vaikuttavuudesta, laadusta, taloudellisuudesta ja tehokkuus-tuottavuudesta.

Tuloksellisuusmittarit mahdollistavat palvelujen ja toiminnan onnistumisen vuosittaisen vertailtavuuden sekä eri mittareiden mittaustulosten keskinäisten vaikutusten arvioinnin palvelujen ja toiminnan kehittämisen perustaksi. Esim. laatu- ja taloudellisuusmittareiden tulokset voivat edellyttää palvelujen rakenteiden ja prosessien, resurssien tai henkilöstön osaamisen syvällisempää analyysiä.

Toiminnan **tarkoituksenmukaisuuden arvioinnin** kriteereitä ja näkökulmia ovat:

- Kuntalaisten hyvinvointi
- Kotkan tulevaisuus ja kestävyys
- Ympäristön kestävyys
- Johtaminen, asioiden valmistelu ja päätöksenteko
- Yhteistyö- ja toimintakulttuuri

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenpidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Lisäksi johtosäännössä todetaan kaupunginhallituksen tehtäviksi huolehtia kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston asettamien tavoitteiden, hyväksymien strategioiden ja suunnitelmien sekä tekemien päätösten mukaisesti sekä Kotka-konsernin ohjauksesta ja valvonnasta.

Kaupunginhallituksen alaisen toimintaan sisältyy kaupunginhallitus ja -valtuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, kaupunginhallituksen alaiset avustukset, muut yhteiset kustannukset ja yhteistoimintaosuudet sekä hallinto- ja talous- ja henkilöstöasioiden yksiköt.

Vuoden 2018 aikana vietiin eteenpäin useita hankkeita, joista yksi merkittävimmistä oli uuden kaupunkistrategian laatiminen. Lisäksi Kantasataman kehittäminen oli merkittävässä roolissa koko vuoden ajan. Kymsoten perustamiseen liittyvät toimet vaativat paljon henkilöstöresurssia erityisesti loppuvuodesta. Vuoden 2018 aikana tehtiin myös maakunnallisen tukipalveluyhtiön perustamiseen liittyvää selvitystyötä.

Hallintoyksikön osalta arviointivuonna toteutettiin useita sähköisen toiminnan kehittämisen toimenpiteitä. Näitä olivat mm. arkiston digitointitoimenpiteet, asianhallintajärjestelmän kehittäminen, sähköisten asiointipalvelujen kehittäminen sekä tietosuoja ja tietoturvan kehittäminen. Hallintosäännön muutos hyväksyttiin valtuustossa 10.12.2018.

Henkilöstöasioiden yksikössä laadittiin arviointivuoden aikana henkilöstöohjelma, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 17.12.2018. Työhyvinvoinnin ja sairauspoissaolojen kanssa tehtiin paljon töitä. Suuria tehtäväkokonaisuuksia olivat myös Kymsoten valmisteluun liittyvät tehtävät sekä Palkkajärjestelmän ja hr-järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen.

Talousyksikön osalta vuoden merkittävimpiä tehtäväkokonaisuuksia olivat hankinnan kokonaisuuteen liittyvät kehittämistoimenpiteet, järjestelmien vaihtumiseen liittyvät toimenpiteet, Kymsoten valmisteluun liittyvät tehtävät sekä kaupunkistrategian laadintatyö.

Kaupunginhallituksen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Taloudelliset tavoitteet jäivät saavuttamatta mm. velkaantumisen ja vuosikatteen osalta. Toiminnalliset tavoitteet jäivät saavuttamatta mm. tapahtumakeskuksen toteuttamisen ja operaattorin perustamisen osalta.

Kaupunginhallitus pysyi tarkasteluvuonna toimintakatteen osalta talousarviossa (toteutui 93,9 %).

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta suorittaa eri laeissa rakennusvalvontaviranomaiselle sekä terveydensuojelu- ja ympäristöviranomaiselle säädetyt tehtävät. Lisäksi ympäristölautakunta huolehtii elintarvike-, eläinlääkintähuolto- ja muun lainsäädännön mukaan terveyslautakunnalle säädetyt tehtävät. Kotkan ja Pyhtään ympäristölautakunnat muodostavat yhteisen ympäristölautakunnan.

Ympäristönsuojelun palveluysikön osalta arviointivuoden toiminta painottui lakisääteiseen lupa- ja valvontatyöhön. Lupa-asioissa käytettiin pääosin sähköisiä kanavia. Ympäristöterveydenhuollon osalta lakisääteistä tarkastustoimintaa toteutettiin pääosin suunnitellusti, joitain poikkeuksia oli terveydensuojelulain ja tupakkalain tarkastuksien kohdalla. Eläinsuojeluun liittyviä tehtäviä oli erityisen paljon.

Rakennusvalvonnassa luvat haettiin melkein kokonaan sähköisiä kanavia pitkin. Tämän toteuttamiseksi järjestettiin henkilöstölle koulutusta. Uusi rakennusjärjestys astui voimaan 1.1.2018. Arkiston digitointi eteni arviointivuonna suunnitellusti.

Ympäristölautakunnan kaikki toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Talouden osalta toimintatuottojen kasvu sekä toimintakulujen säästöt vuonna 2018 mahdollistivat ympäristölautakunnan pysymisen budjetissaan, toimintakatteen toteuman ollessa 74,1 %.

Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakuntaan kuuluvat kaupunkisuunnittelun ja teknisten palveluiden vastuualueet. Kaupunkisuunnittelussa huolehditaan muun muassa kaavoituksesta ja rakennus- ja maaomaisuuden hoidosta, kaupunkikuvan ja kaupunkirakenteen kehittamisestä, rakennussuojelusta ja kaavoitukseen liittyvästä liikenteen suunnittelusta. Teknisten palveluiden vastuualueen tehtävänä on huolehtia muun muassa henkilöliikenteen järjestelyistä sekä katujen, puistojen, liikunta-alueiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelemisesta ja rakentamisesta sekä rakennuttamisesta, jätehuollon järjestämisestä ja pelastuslaissa kunnalle annetuista tehtävistä; myös rakennusten ylläpito ja tilahankkeiden suunnittelu, rakennuttaminen ja kunnossapito kuuluvat teknisten palveluiden vastuualueeseen.

Kaupunkisuunnittelun vastuualueella eteni suunnitellusti vuoden 2018 aikana useita kaavoituskokonaisuuksia. Näitä kokonaisuuksia olivat mm. Kantasatama II, Kotkansaaren keskustan osayleiskaava, seudun strateginen yleiskaava, Karhulan keskustan osayleiskaava sekä Kotkansaaren sisääntulotien asemakaavamuutos.

Toimitilanhallinnossa vuoden 2018 keskeisempiä asiakokonaisuuksia olivat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kouluverkkoselvitys sekä rakennuksien sisäilmaongelmat ja väistötilaratkaisut (koulut ja terveysasema). Kaupunginvaltuuston hyväksymän sisäilmaongelmiin tarttumisen toimintamallin tehokas ja valvottu käyttöönotto luo edellytykset ongelmien kurissapitämiseen.

Suurimpia infran investointikohteita olivat: Mussalon satama, Juha Vainion katu ja Tiutisen kevyen liikenteen väylä. Rakentaminen ja peruskorjaukset vaativat myös merkittävästi investointirahaa.

Teknisten palveluiden vastuualueella saavutettiin liikenneväylien ja puistojen hoidossa ja jätehuollon järjestelyissä valtuuston asettama palvelutaso.

Kaupunkirakennelautakunta tarvitsi toimintaansa lisämäärärahaa vuoden 2018 aikana. Lautakunnan toimintakate toteutui 0,5 milj. euroa lisätalousarviota pienempänä. Kulut ylittyivät erityisesti toimitilahallinnossa johtuen etupäässä siitä, että koulujen väistötilakustannukset ylittivät sekä alkuperäisen että lisätalousarvion.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa sosiaalihuollon, lastensuojelun, terveydenhuollon, vanhustenhuollon, perhepalvelujen ennaltaehkäisevän työn sekä varhaisen tuen palvelujen järjestämisestä. Lautakunnan tehtäviin kuuluu lisäksi vastata hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, tartuntatautien vastustamisesta sekä sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien ennaltaehkäisemisestä.

Terveydenhuollon vastuualueella avoterveydenhuollon osalta uutena toimintana käynnistyi pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset arviointivuoden aikana. Kuntoutuksen osalta fysioterapeuttien suoravastaanotto terveysasemilla käynnistyi. Suun terveydenhuollon kohdalla kehitettiin uusia toimintamalleja ja toisaalta hankaluuksia esiintyi tiettyjen ammattiryhmien rekrytoinnissa. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakasmäärät kasvoivat arviointivuoden aikana.

Vanhustenhuollon vastuualueella toimintaa toteutettiin suunnitellusti, kotihoidon asiakasmäärien ollessa reilussa kasvussa. Tämä aiheutti myös lisäresursoinnin tarvetta. Vanhustenhuollon työntekijöiden sairauspoissaolot kasvoivat vuoden aikana.

Sosiaalihuollon vastuualueella aikuissosiaalityön toiminnassa korostuivat resurssien niukkuus alkuvuonna, Häti-toiminnan aloittaminen sekä Kela-yhteistyön syventäminen. Työllisyyspalveluissa tarjottujen palveluiden asiakasmäärät kasvoivat edelleen ja työmarkkinatuen kuntaosuus väheni n. 666 000 euroa. Vammaispalveluissa kokonaisasiakasmäärä pysyi ennallaan, vaikka asumispalveluiden ja henkilökohtaisen avun asiakasmäärät kasvoivat. Palveluihin ohjautui vuoden aikana entistä enemmän vaikeavammaisia asiakkaita. Maahanmuuttotoimiston asiakasmäärä kasvoi vuoden aikana n. 50 henkilöllä. Kotkan vastaanottokeskuksen aikuis- ja perheyksikön asiakaspaikkaluku laski 250:stä 200:aan.

Perhepalveluiden osalta ennaltaehkäisevässä toiminnassa haasteita aiheuttivat sisäilmaongelmat ja henkilöstön saatavuus esim. psykologien osalta opiskeluhollossa. Edellä mainitut ongelmat leimasivat myös varhaisen tuen toimintaa. Nuorten tiimin osalta psykiatristen sairaanhoitajien asiakasmäärät kasvoivat. Lastensuojeluasiakkaiden määrä laski vuoden aikana, kun taas kodin ulkopuoliset sijoitukset kasvoivat yhdellä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminnalliset tavoitteet ovat osittain toteutuneet. Vuosi 2018 oli sosiaali- ja terveyslautakunnalle erittäin haastava varsinkin Kymsoteen ja mahdolliseen maakuntahallintoon valmistautumisen takia. Lautakunta lopetti toimintansa vuoden 2018 päätteeksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tarvitsi toimintaansa lisämäärärahaa vuoden 2018 aikana ja ylitti lisätalousarvion määrärahan n. 3,4 milj. eurolla. Toimintakate vuonna 2018 oli n. 209,7 milj. euroa ja vuonna 2017 se oli n. 201,4 milj. euroa.

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakuntaan kuuluvat opetustoimen ja varhaiskasvatuksen vastuualueet sekä nuorisotyön ja liikuntapalveluiden yksiköt. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on päivähoidon, varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, nuorisotyön, lastenkulttuurin, liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön palvelujen järjestäminen. Lisäksi hyvinvointilautakunta huolehtii kunnalle toimialaansa koskevassa erityislainsäädännössä määritettyjen tehtävien suorittamisesta.

Opetustoimen vastuualueella vuoden merkittävimpiä asiakokonaisuuksia olivat sisäilmaongelmaiset koulut ja niiden väistötilaratkaisut sekä perusopetuksen palveluverkkoselvitys osana laajempaa kokonaisuutta. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto eteni toimintavuoden aikana suunnitellusti. Digitaalisten ylioppilaskirjoitusten käyttö laajeni.

Varhaiskasvatuksen vastuualueella pystyttiin osoittamaan varhaiskasvatuspaikka kaikille hakijoille. Myös perhepäivähoidon paikkamäärätavoite saavutettiin. Vuorohoidon osalta tarve lisääntyi 20 % edellisestä vuodesta. Toiminnan järjestämisen kannalta haastavia olivat sisäilmaongelmaiset toimitilat, jotka aiheuttivat erikoisjärjestelyjä. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tuli maksumuutoksia, jotka ennakoitiin 2018 talousarviossa. 1.9.2019 astui voimaan uusi varhaiskasvatustilaki.

Liikuntapalveluissa vuosi 2018 sisälsi haasteita mm. palvelutavoitteiden täyttämisen suhteen, henkilöstöresurssin riittävyyden suhteen sekä sisäilmaongelmien suhteen. Isompia korjaustoimenpiteitä toteutettiin mm. Ruonalan urheiluhallin kohdalla sekä Karhulan liikuntahallissa.

Nuorisotyön yksikössä arviointivuosi 2018 oli täynnä monipuolista toimintaa. Tapahtuneista asioista voi nostaa esille mm. Karhulan torille avatun Pinkin Ohjaamon, nuorisotila Kulmaan Googlen avustuksella perustetun digikeskuksen, Kotkan Ohjaamon vakinaistamiseen liittyvät toimenpiteet, yhteisöalo Messin toiminnan kehittämisen edelleen sekä Lasten Kulttuurikeskuksen toiminnan kehittämisen.

Valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset strategiset tavoitteet saavutettiin suurelta osalta.

Opetustoimessa osa määräaikaisista erityisopettajista ja päätoimisista tuntiopettajista ei täytä kelpoisuusehtoja. Koulujen lisääntyneet sisäilmaongelmat aiheuttivat toiminnalle ja taloudelle suuria haasteita. Esimerkiksi liikuntatilojen iltakäyttö supistui oleellisesti koulusulkujen vuoksi.

Lastenparlamenttia, LAPA, ja nuorisovaltuustoa, NUVA, on kuultu ja näkemyksiä hyödynnetty varhaiskasvatus- ja kouluverkkoselvitysten osalta sekä strategian Kotka 2015 valmistelussa. Nuorille ja nuorille aikuisille suunnatun Ohjaamon eri vastuualueiden roolit ja työnjaot ovat selkiytyneet ja vakiintuneet.

Liikuntapalveluiden yksikkö sekä nuorisotyö yksikkö saavuttivat toiminnalliset ja tulokselliset tavoitteensa pääosin.

Positiivinen asia on, että henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisestä vuodesta varhaiskasvatuksessa, nuorisotoimessa ja liikuntapalveluissa. Opetustoimen osalta sairauspoissaoloissa on vain pientä nousua, 0,3 pv/hlö.

Hyvinvointilautakunta pysyi tarkasteluvuonna toimintakatteen (vuonna 2018 n. 83,4 milj. €) osalta lähes talousarviossa (toteutui 100,4 %).

Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunnan erityisenä tehtävänä on vastata kaupungin vetovoiman kehittämisestä. Lautakunnan vastuulla ovat: elinkeinopalvelujen edistäminen, huolehtiminen toimivista yhteyksistä elinkeinoelämään, osaltaan seudun kehitys ja edunvalvonta, kaupunki- ja elinkenostrategian valmistelu, kulttuuritoiminnan ja tapahtumien sekä museo- ja kirjastopalvelujen järjestäminen, kaupungin viestinnän organisointi ja kehittäminen kaupunginhallituksen puolesta sekä kansalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen.

Elinvoimalautakunnan alaisuudessa toimivat kaupunkikehitys ja viestintä, kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, kaupunginkirjasto ja Kymenlaakson museo.

Kulttuuritoimesta on vastannut lähes koko kuluva vaalikauden ajan vt. kulttuurijohtaja. Kulttuurijohtajan, myös kuntalaisia osallistava, hakuprosessi käynnistyi syksyllä, mutta päättyi uuteen hakuprosessiin.

Kaupunkikehityksen ja viestinnän osalta toimintavuoden 2018 tärkeimpiä asiakokonaisuuksia olivat uuden kaupunkistrategian valmistelu, yritys yhteistyön kehittäminen (mm. YRMY-ryhmä), Cursor-yhteistyön toteuttaminen sekä hankintojen paikallisuuden kehittäminen.

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluissa toteutettiin suunnitellusti tapahtumatuotantoa sekä konserttitoiminnan ja Meripäivätapahtuman kehittämistä. Vellamon kävijämäärä väheni edellisestä vuoteen verrattuna jonkin verran.

Kirjastotoiminnan kannalta haasteita toiminnalle aiheutti Karhulan kirjaston sisäilmaongelmat. Kirjastoauton toimimista terveystioskiskina toteutettiin vuoden aikana. Googlen avustamana hankittiin asiakkaiden käyttöön 3D-tulostimet.

Elinvoimalautakunnan toiminnan tavoitteet strategisen painopisteen ”Vireä elinkeinoelämä ja kulttuurikaupunki” osalta toteutuivat yli asetettujen tavoitteiden. Tuloksellisuutta kuvaavat mittarit puuttuvat lukuun ottamatta Vellamon taloudellisuusmittaria tulot/kävijä.

Elinvoimalautakunta pysyi arviointivuonna talousarviossa, toimintakateen toteuman ollessa 96,4 %.

Kymenlaakson Pelastuslaitos

Kymenlaakson Pelastuslaitoksen tehtävänä on ylläpitää ja edistää koko Kymenlaakson maakunnan alueella kansalaisten turvallisuutta. Kymenlaakson Pelastuslaitos tuottaa palvelutasopäätöksen mukaisia pelastustoimia sekä yhteistoimintasopimuksen mukaisia ensihoidon palveluja. Pelastuslaitoksen tehtäviin kuuluu myös onnettomuusriskeistä tiedottaminen sekä onnettomuustilanteiden ehkäisy.

Kymenlaakson Pelastuslaitoksen toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Tilikausi 2018 oli 33 421 euroa alijäämäinen. Alijäämän aiheutti Kymsoteen siirtyvien ensihoitajien lomapalkkavaraukset, joiden kokonaissumma oli 241 000 euroa.

5. Taloudelliset tavoitteet

Tilikauden tulos

Kotkan kaupunki

Tilikauden tulos oli n. 0,2 milj. euroa tappiollinen ja tilikauden ylijäämä oli n. 48.000 euroa. Tilikauden ylijäämä verrattuna edelliseen vuoteen on n. 41,7 milj. euroa huonompi.

Kotkan kaupungin tuottojen kokonaismäärä (toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot) vuonna 2018 oli yhteensä 413,7 milj. euroa. Tuottojen määrä yhteensä kasvoi edellisestä tilikaudesta yhteensä 0,5 milj. euroa.

Kotkan kaupungin kulujen (toimintakulut, korkokulut ja rahoituskulut) kokonaismäärä oli 403,6 milj. euroa. Kulujen kasvu oli 17,5 milj. euroa.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Tilinpäätöksen 2018 vuosikate oli 12,0 milj. euroa ja se heikentyi edellisestä vuodesta 16,9 milj. eurolla.

Tilikauden 2018 tulokseen vaikutti merkittävästi yksi satunnainen erä. Tilikauden merkittävin satunnainen erä oli Kymijoen Työterveys Oy:n osakkeiden myyntivoitto, joka oli yhteensä 7,9 milj. euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa

	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos	Muutos-%
Toimintatulot	92,5	89,1	92,6	84,7	84,3	-0,5	-0,5 %
Valmistus omaan käyttöön	1,7	1,6	2,0	1,8	1,9	0,1	4,8 %
Toimintakulut	-388,1	-391,0	-397,7	-381,1	-399,1	-18,0	4,7 %
TOIMINTAKATE	-293,9	-300,2	-303,1	-294,6	-312,9	-18,4	6,2 %
Verotulot	209,5	211,1	209,6	216,2	212,5	-3,7	-1,7 %
Valtionosuudet	91,1	96,7	106,3	106,2	112,2	6,0	5,6 %
Rahoitustulot ja -menot	0,7	2,3	1,9	1,0	0,2	-0,8	-82,0 %
Korkotuotot	0,8	0,7	0,6	0,6	1,6	0,9	147,0 %
Muut rahoitustuotot	5,7	6,8	6,7	5,4	3,2	-2,3	-41,5 %
Korkokulut	-3,7	-3,0	-2,4	-1,9	-1,4	0,5	-26,5 %
Muut rahoituskulut	-2,2	-2,3	-3,0	-3,2	-3,2	0,0	0,8 %
VUOSIKATE	7,4	9,9	14,7	28,9	11,9	-17,0	-58,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20,5	-18,7	-21,9	-26,6	-20,0	6,6	-24,7 %
Satunnaiset erät	19,4	0,0	0,2	39,2	7,9	-31,3	-79,9 %
TILIKAUDEN TULOS	6,2	-8,8	-7,0	41,5	-0,2	-41,7	-100,5 %
Tilinpäätössiirrot	3,8	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10,1	-8,5	-6,8	41,7	0,0	-41,7	-99,9 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Toimintatuotot/Toimintakulut %	23,8	22,8	23,3	22,2	21,1	-1,1	
Vuosikate % poistoista	35,9	52,9	67,2	108,5	59,6	-49,0	
Vuosikate, euroa/asukas	135	182	272	539	226	-313,5	
Asukasmäärä	54 557	54 315	54 160	53 593	52 930	-663,0	

Konserni

Konsernin tilikauden tulos oli 19,0 milj. euroa ja tilinpäätöserien jälkeen tilikauden ylijäämä oli 12,4 milj. euroa. Vuoden 2017 tilikauden ylijäämä oli 57,5 milj. euroa.

Konsernin toimintatuotot kasvoivat 5,7 % ja toimintakulut kasvoivat 5,8 %. Toimintakate heikentyi 6,2 % eli 15,2 milj. euroa. Vuosikate riittää kattamaan vuosipoistojen määrän. Konsernin rahoituskulut olivat 8,7 milj. euroa ja ne pienenevät 1,6 milj. euroa eli 15,7 %.

Konsernin lainakanta pieneni 3,2 milj. euroa, suhteellinen velkaantuneisuus laski 1,3 % ollen 105,6 %. Kun luku on yli 100 %, se merkitsee, että velkojen määrä ylittää käytettävissä olevat tulot ja osoittaa, että kyky selviytyä velkojen takaisinmaksusta on heikentynyt. Omavaraisuusaste nousi 37,3 %:iin. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on 532 euroa/asukas, ylijäämän määrän kasvaessa edellisestä vuodesta 239 eurolla/asukas.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos
Toimintatulot	275,7	263,8	282,3	283,6	299,9	16,2
Toimintakulut	-533,4	-526,6	-538,9	-530,8	-561,4	-30,5
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta	3,7	2,1	4,3	1,2	0,3	-0,9
TOIMINTAKATE	-254,0	-260,6	-252,3	-246,0	-261,2	-15,2
Verotulot	208,2	209,7	208,1	214,8	211,1	-3,7
Valtionosuudet	108,6	114,1	123,5	120,9	128,2	7,4
Rahoitustulot ja -menot	-13,0	-11,6	-11,2	-10,0	-8,4	1,6
Korkotuotot	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0
Muut rahoitustuotot	0,3	0,3	0,1	0,2	0,1	-0,1
Korkokulut	-11,3	-9,7	-8,4	-6,9	-5,4	1,5
Muut rahoituskulut	-2,3	-2,4	-3,0	-3,4	-3,3	0,2
VIISIKATE	49,8	51,5	68,2	79,7	69,7	-9,9
Poistot ja arvonalentumiset	-52,7	-52,3	-56,0	-64,3	-61,1	3,2
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1	2,1
Arvonalentumiset	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,2	48,2	8,4	-39,8
TILIKAUDEN TULOS	-3,1	-0,9	12,2	63,5	19,0	-44,4
Tilinpäätössiirot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden verot	-1,0	-0,9	-2,5	-3,1	-3,4	-0,3
Laskennalliset verot	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2	-0,1	0,1
Vähemmistöosuudet	-2,2	-1,7	-2,8	-2,7	-3,1	-0,4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6,5	-3,7	6,8	57,5	12,4	-45,0
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toimintatuotot/						
Toimintakulut %	51,7	50,1	52,4	53,4	53,4	0,0
Vuosikate % poistoista	94,4	98,5	121,8	123,9	114,2	-9,7
Vuosikate, euroa/asukas	912	949	1 258	1 486	1 317	-168,8

Rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	7,4	9,9	14,7	28,9	11,9	-17,0
Satunnaiset erät	19,4	0,0	0,2	39,2	7,9	-31,3
Tulorahoituksen korjauserät	-22,8	-0,6	1,2	-5,1	-9,2	-4,1
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-21,9	-24,9	-21,3	-21,9	-24,7	-2,8
Rahoitusosuudet investointeihin	0,2	1,7	0,2	1,4	0,2	-1,1
luovutustulot	3,0	0,5	2,3	39,7	10,8	-28,9
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-14,7	-13,4	-2,8	82,2	-3,0	-85,2
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,3	0,0	0,0	4,5	0,0	-4,5
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30,0	30,0	30,0	30,0	0,0	-30,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34,2	-32,4	-28,5	-35,9	-78,7	-42,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	17,3	17,3	27,7	-3,8	100,1	103,9
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	-0,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	1,3	-1,5	0,1	-2,5	-21,8	-19,3
Rahoituksen rahavirta	14,7	13,4	29,2	-6,8	-5,4	1,4
Rahavarojen muutos	0,0	0,0	26,5	75,4	-8,4	-83,8
Rahavarat 31.12.	0,0	0,0	26,5	101,9	93,5	
Rahavarat 1.1.	0,0	0,0	0,0	26,5	101,9	
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos
Investointien tulorahoitus, %	34,0	42,7	69,7	140,8	48,9	-91,9
Lainanhoitokate	0,3	0,4	0,6	0,8	0,2	-0,6
Kassan riittävyys, pv	0	0	21	85	81	-4,3
Asukasmäärä	54 557	54 315	54 160	53 593	52 930	-663
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, milj. eur	-63,8	-76,2	-80,7	44,6	48,4	3,8

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos lainanhoitokate on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kotkan kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta 2018 oli -3,0 milj. euroa. Kassavarojen riittävyyden tunnusluku oli 81 päivää, kun vuonna 2017 se oli 85 päivää. Rahavarat olivat vuoden vaihteessa 93,5 milj. euroa.

Investoinnit ja leasing

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto investointien toteutumasta.

INVESTOINTIEN YHTÉENVETO, Talousarvion toteutuminen (1 000 e)

HANKERYHMÄ		Talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Lisätalous- arvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Aineeton käyttöomaisuus	Investointien hankinnat	-1 026	0	-1 026	-216	810
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
Aineeton käyttöomaisuus Yht.		-1 026	0	-1 026	-216	810
Ensikertainen kalustaminen	Investointien hankinnat	-60	0	-60	-29	31
Ensikertainen kalustaminen Yht.		-60	0	-60	-29	31
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-875	0	-875	-839	36
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
Irtain omaisuus Yht.		-875	0	-875	-839	36
Kiinteä omaisuus / ostot	Investointien hankinnat	-1 500	0	-1 500	-1 154	346
	Käyttöön myynti	1 500	0	1 500	13	-1 487
Kiinteä omaisuus Yht.		0	0	0	-1 141	-1 141
Liikenneväylät	Investointien hankinnat	-5 010	0	-5 010	-4 365	645
	Rahoitusosuus	700	0	700	0	-700
Liikenneväylät Yht.		-4 310	0	-4 310	-4 365	-55
Liikuntapaikat	Investointien hankinnat	-540	0	-540	-401	139
	Rahoitusosuus	20	0	20	70	50
Liikuntapaikat Yht.		-520	0	-520	-331	189
Osakkeet ja osuudet	Investointien hankinnat	0	0	0	-673	-673
	Käyttöön myynti	0	0	0	1 522	1 522
Osakkeet ja osuudet Yht.		0	0	0	849	849
Puistot ja leikkipaikat	Investointien hankinnat	-650	0	-650	-608	42
Puistot ja leikkipaikat Yht.		-650	0	-650	-608	42
Suunnittelu	Investointien hankinnat	-200	0	-200	-20	180
Suunnittelu Yht.		-200	0	-200	-20	180
Talonrakennus Budjetti	Investointien hankinnat	-7 800	-7 780	-15 580	-13 240	2 340
	Rahoitusosuus	0	0	0	230	230
Talonrakennus Budjetti Yht.		-7 800	-7 780	-15 580	-12 932	2 648
Uudet alueet	Investointien hankinnat	-7 301	3 000	-4 301	-2 248	2 053
	Rahoitusosuus	1 330	0	1 330	0	-1 330
Uudet alueet Yht.		-5 971	3 000	-2 971	-2 097	874
Ed. vuosien keskeneräiset	Investointien hankinnat	-200	0	-200	-31	169
Ed. vuosien keskeneräiset kohteet yht.		-200	0	-200	-31	169
Venesatamat	Investointien hankinnat	-100	0	-100	-96	4
Venesatamat Yht.		-100	0	-100	-96	4
KAUPUNKI YHTÉENSÄ		-21 712	-4 780	-26 492	-21 857	4 634
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-1 013	0	-1 013	-1 281	-268
	Rahoitusosuus	32	0	32	260	228
Kymenlaakson pelastuslaitos Yht.		-981	0	-981	-1 021	-40
LIIKELAITOKSET YHTÉENSÄ		-981	0	-981	-1 021	-40
		0	0	0	0	0
INVESTOINNIT YHTÉENSÄ, NETTO		-22 693	-4 780	-27 473	-22 878	4 595

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto leasing-rahoitteisten investointien toteutumasta.

Leasing-rahoitteiset investoinnit

Leasing-rahoitteiset investoinnit / 1 000 e	TA2018	Toteuma	Poikkeama
Langinkosken koulu, uudisrakennus ¹⁾	8 000		8 000
Korkeakosken koulu, uudisrakennus	3 500	3 206	294
Katuvalosaneeraus	450	494	-44
Uimahallien kuntosalit ²⁾	20		20
Hyvinvointi- ja testiasema ³⁾	20	225	-205
Hoitovälineiden ja -kaluston hankinta / uusiminen	20	17	3
Miepän poliklinikat: kalustehankinnat	25	6	19
Suun terveydenhuollon hoitokoneet	90		90
Suun terveydenhuollon pienkoneet ja kalusteet ⁴⁾	20		20
Opetustoimen kannettavat tietokoneet 100 kpl / vuosi ⁵⁾	20		20
Sairaalan poliklinikan laitteiden hankinta / uusiminen ⁴⁾	60		60
Sairaalan poliklinikan kalustehankinnat ⁴⁾	20		20
Päiväkotien digilaitteiden hankinta	32	30	2
Kotihoitoon lääkeboxit ⁶⁾	20		20
Kaikki yhteensä	12 297	3 978	8 319
¹⁾ Muuttunut leasing-kohteesta omaksi investoinniksi.			
²⁾ Toteutettu omalla rahalla, ei leasing.			
³⁾ Talousarviossa ajateltu toteutuvan useamman vuoden kuluessa mutta päätettiin hankkia kerralla kokonaisuudessaan.			
⁴⁾ Toteutuvat Kymsotessa.			
⁵⁾ Laitteet hankittu normaalin hankintaprosessin mukaisesti.			
⁶⁾ Hankittu varaston kautta.			

Investointien hankintoihin haettiin lisämäärärahaa vuonna 2018 yhteensä 4,7 milj. euroa. Haettu lisämääräraha tarve muodostui käyttämättä jäävistä Kantasataman kehityshankkeesta, Mussalon satamasta ja Munsaaresta, jotka ovat yhteensä noin 3 milj. euroa. Kotkan tapahtumakeskukselle haettiin 180 000 euroa ja Langinkosken koulun uudisrakennukselle 7,6 milj. euroa lisämäärärahaa.

Maa- ja vesialueiden ostoon käytettiin 1,0 milj. euroa.

Käyttöomaisuuden myynneistä kertyi myyntivoittoa tilikauden aikana 1, 0 milj. euroa.

Kymenlaakson pelastuslaitoksen vuoden 2018 investointimenot olivat lähes talousarvion mukaiset 1 281 058 euroa. Investointituloja nosti öljyntorjuntaveneestä saatu öljysuojarahaston korvaus 260 430 euroa.

Kotkan kaupungin leasing-vastuut ilmoitetaan tilinpäätöksessä edelleen liitetiedoissa, mikä vaikeuttaa oikean kuvan saamista kaupungin kokonaisvelkavastuista.

6. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Liiketoimintayhtiöt

HaminaKotka Satama Oy

Kotkan kaupungin omistusosuus on 60 %.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Liikennemäärä kasvaa 3,4 % vuodesta 2017. Suuri osa kasvusta tulee Nord Stream2- kaasuputkiprojektista, mutta myös metsäteollisuuden tuotteiden ja lannoitteiden liikennemäärien ennakoidaan edelleen kasvavan.
- Kaksi suurta projektiliikennettä (kaasuputki- ja Sarens-projektit) saadaan hyvin hoidettua - kaasuputkiprojekti tiiviissä yhteistyössä Kotkan kaupungin kanssa.
- D-alueen ensimmäisen vaiheen rakentaminen etenee niin, että kenttä ja siihen kuuluvat rakenteet ovat valmiit v. 2018 aikana. Lisäksi laituriallas ruopataan ja laiturin rakentaminen aloitetaan. Ensimmäisen vaiheen investointi D-alueeseen tulee kokonaisuudessaan olemaan 35 miljoonaa euroa.
- Korvausinvestoinnit säilyvät edellisten vuosien tapaan vähäisinä eli 3 miljoonassa eurossa. BusinessMooring-markkinointia terävöitetään uusien yritysten saamiseksi satama-alueelle.
- Sopimusten mukaiset velvoitteet omistajille ja rahoittajille hoidetaan.

Yhtiön tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää toimintaedellytyksiä merikuljetuksille ja niitä palveleville yrityksille. Yhtiö huolehtii sataman infrastruktuurista, alusliikenteestä ja nosturipalvelujen tarjoamisesta. Satamakonsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi on pääosin keskitetty tytäryhtiö Kotkan Satamatalot Oy:lle.

Liikennemäärän kasvattaminen on HaminaKotka Satama Oy:n pysyvä tavoite. Tämän tavoitteen saavuttaminen kuvastaa parhaiten yhtiön strategian toteutumista. Yhtiön markkinaosuus Suomen koko sahatavaran viennistä oli edelleen korkea eli 41,4 prosenttia. Liikennemäärää kasvatti metsäteollisuuden raakapuun tuonti. Tässä yhteydessä voidaan mainita liikennemääriä kasvattava sopimus sahatavaran ja liimapuun viennistä.

Toinen keskeinen strategian onnistumisen mittari on uusien mittavien kuljetusprojektien voittaminen. Kesällä 2018 saapuivat Haminaan ensimmäiset suuret moduulit kuljetettaviksi Kazakstaniin öljynporauskentille. Projektia hoitavan Sarens Group NV:n kanssa tehtiin lisäsopimus aikaisempaa useampien moduulien kuljettamisesta Haminan kautta.

Uuden liikenteen saamista satamaan merkitsee maailmanluokan sellutermiinalin rakentaminen Mussalon ns. D-alueelle. Tämä Eastern Baltic Hub -hanke sai joulukuussa 2018 EU-rahoituspäätöksen 11,1 milj. euron tuesta. Maaliskuussa 2018 yhtiö teki aiesopimuksen UPM:n kanssa biojalostamon sijoittamisesta Mussalon satamaan siihen liittyvine huomattavine liikennemäärineen. Finnpulp Oy:n kanssa solmittiin mittava aiesopimus Finnpulpin Kuopioon suunnitteilla olevan biotuotetehtaan ulkomaille vietävän sellun kuljettamisesta sataman kautta.

Sataman kokonaisliikennettä lisäävät sopimus lannoiteterminaali-investoinnista ja lannoiteliikenteen laajentamisesta. Haminan LNG-terminaalin rakentaminen eteni suunnitelmien mukaan.

Risteilyliikenne jatkui vuoden 2018 aikana viiden risteilyaluskäynnin myötä.

HaminaKotka Satama Oy:n taloudellinen tulos vuonna 2018 oli hyvä johtuen kasvaneesta liikennemäärästä ja onnistuneista projekteista.

Vuonna 2018 liikennemäärä ylsi sataman historian ennätykseen 16,2 milj. tonniin, mikä oli 1,5 milj. tonnia eli 10,3 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Suurimpien projektien liikennöinti onnistui. D-alueen rakentamisen suhteen valmistuivat selluterminalin kenttä, rakenteet ja raiteet sekä aloitettiin aallonmurtajan rakentaminen. Myös NordStream 2 -kaasuputkien pinnoittaminen ja kuljettaminen sataman kautta eteni vuonna 2018 aikataulun mukaisesti. Velvoitteet omistajille ja rahoittajille on huolehdittu sopimusten mukaisesti.

Kotkan Energia Oy

Kotkan kaupungin omistusosuus on 100 %.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Vuonna 2018 maksetaan tilikaudelta 2017 osinkoa 3,0 milj. €, mikä vastaa tilikausilta 2017 – 2020 maksettavalle osingolle omistajan kanssa sovittua kokonaistavoitetta 12,0 milj. €.
- Kaukolämmön hintataso vastaa valtakunnallista kaukolämmön keskihintaa seurattavassa asiakasryhmässä (+/- 5 %).
- Kotkan Energia edistää energiantuottajana, -jakelijana ja -myyjänä aktiivisesti hankkeita, joiden tavoitteena on luoda Kotkan alueelle uusia teollisia ja palvelualan työpaikkoja.

Kotkan Energia - konsernin tarkoituksena on tuottaa, hankkia, myydä ja jakaa kaukolämpöä, teollisuushöyryä ja sähköä yhteistyössä paikallisen teollisuuden ja kiinteistöjen kanssa käyttäen ensisijaisesti uusiutuvia energiamuotoja sekä tuottaa asiakkailleen energiaan liittyviä palveluja.

Kaupunkistrategian strategisten päämäärien toteutuminen:

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

- Luotettava energiantoimitus / mittari toimitusvarmuus
- Hyvä asiakaspalvelu / mittari asiakastyytyväisyys
- Kohtuullinen kaukolämmön hintataso / mittari kaukolämmön hintataso verrattuna muihin energiayhtiöihin

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

- Tiivis yhteistyö paikallisen teollisuuden kanssa / mittari yhteistyön laajentaminen paikallisen teollisuuden kanssa; uudet ja vanhat asiakkaat
- Teollisuusasiakkaiden tyytyväisyys / mittari toimitusvarmuus, asiakastyytyväisyysindeksi

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

- Paikallisen urheilun ja kulttuurin tukeminen / mittari panostus sponsorointiin, tukeen ja stipendeihin

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

- Aktiivinen yhteistyö kaupunkisuunnittelun kanssa / mittari yhteiset kokoukset vähintään 2 kertaa
- Osallistuminen seudullisiin energiasektorin kehityshankkeisiin / mittari aktiivinen osallistuminen Cursorin energiasektorin kehitysohjelmiin

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

- Tyytyväinen henkilöstö / mittari henkilöstötyytyväisyysindeksi / tulos jäi hieman tavoitetta heikommaksi (merkittävät muutokset, KIKY-ratkaisut)
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen / mittari koulutuspäivät / henkilö
- Alhainen sairauspoissaolojen määrä / mittari sairauspoissaoloprosentti

5. Talous on tasapainossa

- Tavoitteiden mukainen tulos / mittari tilikauden tulos
- Investointien suunnitelmallinen hallinta / mittari investointiprojektien toteutus, investointien määrä
- Hankintojen hallinnan kehittäminen / mittari hankinnoista saavutettavat säästöt

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

- Toiminta on ympäristölupien mukaista / mittari ympäristölupien päästörajat ja muut velvoitteet
- Uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen / mittari uusiutuvan energian osuus omasta tuotannosta
- Turvallinen työympäristö / mittari työtapaturmien määrä, turvallisuushavaintojen määrä

Kotkan Energia saavutti kaikki kaupunkistrategian sisältämät toiminnalliset tavoitteet lukuun ottamatta henkilöstötyytyväisyysindeksin mukaista tyytyväisyyttä.

Tavoitteiden toteutuminen tukee valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutumista.

Lisäksi tavoitteet liittyen osingon maksamiseen, kaukolämmön hintatasoon sekä alueelle työpaikkoja tuottaviin energiahankkeisiin täyttyivät.

Nollatuottoyhtiöt

Kotkan Asunnot Oy

Kotkan kaupungin omistusosuus on 100 %.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Kotkan Asunnot Oy ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että sen arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä.
- Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät edelleen hyvänä (96,0 %), vaikka etenkin isompien asuntojen kohdalla on laskua aiemmista vuosista.
- Vaihtuvuus on alhainen (20 %).
- Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen.

Kotkan Asunnot Oy tarjoaa kotkalaisille ja Kotkaan muuttaville monipuolista ja vuokratasoltaan kohtuuhintaista sekä turvallista asumista.

Perus- ja kunnossapitokorjaukset toteutettiin suunnitellusti ja talousarvion mukaisesti. Asukastyytyväisyystutkimuksen keskiarvo oli 3,28 asteikolla 1-4. Käyttöaste on jatkanut laskua, keskiarvo 95,0 % johtuen Kotkan asukasmäärän vähenemisestä. Asuntojen vaihtuvuus on pysynyt alhaisena (18,2 %). Asuntojen vuokrat pysyivät pääosin edellisvuoden tasolla, vaikka nousivat koko maassa keskimäärin 2,4 %. Yhtiön talous on pysynyt tasapainossa.

Liikevaihto vuonna 2018 oli 16 775 359 € (2017 16 881 978).

Tilikauden voitto vuonna 2018 oli 968 997 € (2017 1 545 959).

Kaikki toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Cursor Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Seudun tavoite +200 nettotyöpaikkaa.
- Seudulle sijoittuvat investoinnit 39 milj. €.
- Systemaattinen ja tavoitteellinen seudun viestintä ja markkinointi.

Yhtiön tehtävänä on Kotkan-Haminan elinvoimaisuuden vahvistaminen synnyttämällä ja kehittämällä menestyvää yritystoimintaa. Kaupunki osallistuu asukaslukunsa mukaisessa suhteessa strategiaan kehityshankkeisiin Etelä-Kymenlaakson kuntien kanssa.

Seudun elinkeinostrategiaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti, toimintaa on uudistettu sekä terävöitetty kolmeen päätavoitteeseen, eli toimivien ja aloittavien yritysten tukeminen ja kehittäminen, investointien tuominen seudulle ja matkailijoiden määrän lisääminen seudulle.

Toteutuma 2018

- Seudulle syntyneet uudet yritykset 336 kpl

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

- Kotkan uudet yritykset 213 kpl
- Kotkassa lopettaneet yritykset 194 kpl
- Yritysten nettolisäys Kotkassa 19 kpl

Nettotyöpaikkoja syntyi perustettaviin yrityksiin 83 kpl. Vuonna 2017 nettotyöpaikkoja syntyi 230 kpl. Lopettaneita yrityksiä oli vuonna 2018 seudulla poikkeuksellisen paljon, perustettujen määrä on pysynyt tasaisena.

Seudulle sijoittuneet investoinnit olivat 44 Meur.

Liikevaihto vuonna 2018 oli 8 234 817 euroa ja vuonna 2017 se oli 9 935 811 euroa.
Tilikauden tulos vuonna 2018 oli 19 326 euroa tappiollinen ja vuonna 2017 se oli 21 677 euroa.

Cursor Oy:n tavoitteet ovat osittain toteutuneet. Tavoitteiden toteutuminen tukee näiltä osin Kotkan kaupungin strategian toteutumista.

Kymen Vesi Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Maltillisella veden hinnoittelulla parannetaan hintavertailua muihin vesilaitoksiin nähden.
- Vesihuoltolain mukainen huleveden perusmaksu otetaan käyttöön.
- Veden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet.
- Jätevedet puhdistetaan ympäristöluvan mukaisesti ja ylivuotopäästöt vesistöihin minimoidaan.
- Toiminnan tehokkuutta lisätään mm. digitalisaation luomia mahdollisuuksia hyödyntämällä, vähentämällä vuotovesimääriä ja kilpailuttamalla puitesopimuksia.

Asiakkailla tuotetaan hyvälaatuista talousvettä luotettavasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Jätevedet käsitellään parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen ja ympäristöarvoja kunnioittaen.

Vuonna 2018 talous ja suuret hankkeet toteutuivat budjetoidun mukaisesti. Tehokkaampaan toimintaan ja sitä kautta parempaan asiakaspalveluun panostettiin erilaisten digitaalisten hankkeiden kautta ja tämä työ jatkuu.

Kymenlaakson Vesi Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Veden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet.
- Tuotetaan vesilaitoksille riittävä määrä laadukasta talousvettä.
- Parannetaan poikkeustilanteiden valmiutta toteuttamalla tarpeelliset investointihankkeet.

Yhtiön tehtävänä on hankkia hyvälaatuista vettä osakkailleen omakustannusperiaatteella.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Vuonna 2018 talous ja suuret hankkeet toteutuivat budjetoidun mukaisesti. Tehokkaampaan toimintaan ja sitä kautta parempaan asiakaspalveluun panostettiin erilaisten digitaalisten hankkeiden kautta ja tämä työ jatkuu.

Kymijoen Ravintopalvelut Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Yhtiö tekee väh. budjetin mukaisen tuloksen ja kassatilanne pysyy hallinnassa (keskuskeittiön laajennus maksettu kassasta 2017)
- Asiakashintoja ei nosteta
- Keskuskeittiön laajennusosa tehokkaassa käytössä
- Yhtiön rooli mahd. tulevan sote-kuntayhtymän palvelemissa ja omistussuhteissa on selvä (sekä jatkossa maakunnan sote)

Yhtiön tavoitteena on lisätä hyvinvointia tarjoamalla laadullisesti ja hinnallisesti kilpailukykyisiä ravintopalveluita, jotka täyttävät valtakunnalliset ravitsemussuositukset.

Kaikki toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Palvelutuotanto. Yhtiöllä on rakennuksia yhteensä 20, uusin on Karhuvuoren koulu, joka valmistui lokakuussa 2015. Yhtiön omistamia rakennuksia pyritään myymään 1-3 kpl vuoden aikana. Rakennusten käyttöaste säilytetään vähintään nykyisellään, mutta tavoite on lisätä käyttöastetta yli 90 %.
- Toiminnallinen katsaus. Yhtiön toiminta kauden 2017 toteutuu yhtiön hallituksen hyväksymän talousarvion ja toimintaohjelman mukaisesti. Yhtiö ostaa hallinto- ja kiinteistöhuoltopalveluita omistajaltaan palvelusopimusten mukaisesti. Palveluita selvitetään ja kehitetään ja näin pyritään saavuttamaan kustannussäästöä. Yhtiön vuokrasaatavien määrä pidetään kohtuullisena. Yhtiön rakennuksiin on saatu uusia vuokralaisia ja käyttöaste on saatu nostettua 87 %:iin vuoden 2018 aikana. Osassa rakennuksia tehdään sisäilmakorjauksia, käyttöasteen nostamiseksi kannattavalle tasolle.
- Rahoitus. Yhtiön talouden suunnittelussa huomioidaan yleinen kustannuskehitys. Yhtiön maksuvalmius pyritään pitämään hyvänä. Korjauskulut rahoitetaan kassavaroin eikä yhtiöllä ole lisälainanottotarvetta.

Yhtiön toimialana on Kotkan kaupungissa omistaa tai hallita vuokraoikeuden nojalla kiinteää omaisuutta sekä omistaa ja hallita niillä olevia tai niille rakennettavia rakennuksia, harjoittaa tilojen ja huoneistojen vuokrausta sekä käydä niillä kauppaa. Lisäksi yhtiön toimialana on omistaa toimitilojen ja asuntojen hallintaan oikeuttavia osakkeita. Yhtiö voi harjoittaa toimialaansa liittyvää muuta liiketoimintaa kuten rakennuttamiseen ja rakennusten suunnitteluun liittyviä tehtäviä.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Rakennuksia on myyty kaksi. Käyttöaste ei ole noussut 90 %:iin. Yhtiön vuokrasaavat ovat kohtuulliset ja pienentyneet vuoden loppua kohden. Sisäilman laatua parantavia toimenpiteitä ja korjauksia toteutetaan suunnitelmallisesti.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 6 695 448,17 euroa (6 149 492,59 euroa vuonna 2017).
Tilikauden voitto vuonna 2018 oli 375 354,16 euroa (202 863,07 euroa vuonna 2017).

Neljännän toimintavuoden tulos on positiivinen. Yhtiön tase on vahva. Vakavaraisuuden tunnusluku on 0,6 ja maksuvalmius on hyvä.

Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy

Kotkan kaupungin omistusosuus on 51 %.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Tärkeimpänä tavoitteena on Kotkan uuden kampuksen suunnittelun aloittaminen käytännössä ja rakennuspaikan varmistaminen. Muilta osin toiminta kuten aiempinakin vuosina, ylläpidetään tilat korkeakoulutoiminnan vaatimalla tasolla.

Yhtiön toimialana on Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:n käyttämien kiinteistöjen omistaminen ja hallinta. Yhtiö vuokraa kaikki omistamansa tilat Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:lle. Yhtiö voi myös peruskorjauttaa ja rakennuttaa ammattikorkeakoulun lakisääteisen tehtävän suorittamiseen tarvittavia tiloja.

Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa, vain osa-aikainen toimitusjohtaja. Yhtiön toiminnasta ja koosta johtuen toimintasuunnitelmaa ei ole dokumentoitu tai asetettu mittaritavoitteita muilta osin kuin talouden osalta.

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Kotkan uuden kampuksen suunnittelu on edennyt aikataulussa ja tavoitteiden mukaisesti.

Vuoden 2018 liikevaihto oli 2,7 milj. euroa ja vuonna 2017 liikevaihto oli 2,7 milj. euroa.
Vuoden 2018 tulos oli n. 88 000 euroa tappiollinen ja vuonna 2017 tulos oli n. 1,6 milj. euroa.

Sunilan Kantola Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Sunilan Kantola on liitetty osaksi Alvar Aalto -säätien perustamaa Aalto-matkailureitistöä.
- Kohteet esitellään sivustolla visit.alvaraalto.fi suomeksi, englanniksi ja venäjäksi.
- Tulevaisuuspolkua ja hallinnointimallia on selvitetty kaupungin tulevia omistajapoliittisia linjauksia varten. Kantolan käytettävyyttä on kehitetty tapahtumakäytön ohella näyttelykäyttöön soveltuvaksi.

Yhtiön toimialana on Sunilan Kantolan kiinteistöjen omistaminen ja hallinta. Tilat ovat varattavissa Ruorin kautta, ja catering on valittavissa vapaasti. Rakennuksen käytön järjestämisessä ja myynnissä avustaa Pro Sunila ry.

Kantola liitettiin osaksi Alvar Aalto-säätiön perustamaan Aalto-matkailureitistöön, jonka osana myös Kantolan tunnettuus ja markkinointi paranevat. Kantolan käytettävyyttä kehitettiin tapahtumakäytön ohella näyttelykäyttöön soveltuvaksi. Pro Sunila-yhdistys on huolehtinut käytännönjärjestelyistä. Julkisivukorjauksen suunnitelmat ja koetyöt kustannusarvioineen on laadittu.

Sunilan Kantola Oy:n toiminta tuki valtuuston asettaminen strategisten toiminnallisten tavoitteiden toteutumista muutoin kuin käyttöasteen nostamisessa.

Sunilan Kantola Oy:n liikevaihto oli 42 943 euroa. Taloudellisesti vuosi oli 9 914 euroa tappiollinen.

Kymijoen Työterveys Oy

Yhtiö myytiin vuoden 2018 alussa ja myynnistä tuloutui 7,9 milj. euron myyntivoitto, jolla katettiin osaltaan kertynyttä alijäämää.

Avustettavat yhtiöt

Kotkan Kaupunginteatteri Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- 6 omaa ensi-iltaa, joista kaksi kantaesitystä. Lisäksi kaksi yhteistyöproduktiota muiden teattereiden kanssa.
- Katsojamäärän kasvattaminen
- Kotkan komediapäivät vakiintuneena osana teatterin toimintaa
- Teatterin 110-vuotisjuhlien järjestäminen. Juhlien vuoksi syksyllä 2018 yksi musikaali ja kaksi musiikkiteatteriproduktiota.
- Yhteiset projektit nuoriso-, kulttuuri- ja opetustoimen kanssa
- Teatterin oheispalveluiden kehittäminen ja tuotteistaminen
- Nuorisoteatteriyhteistyö; nuorisomusikaalin tuottaminen yhteistyössä

Kaupunginteatteri tarjoaa korkeatasoisia teatterielämyksiä, vahvistaa paikallisidentiteettiä, kasvattaa uutta teatteriyleisöä ja tukee Kotkan asemaa vireänä ja kiinnostavana kulttuurikaupunkina.

Nuorisoteatteritoiminta ja yhteistyö eri teattereiden kesken on mittavaa. Teatteri on myös valtakunnallisesti arvostettu. Tätä kuvaa se, että teatteri valittiin toisen kerran osallistumaan Suomen kahdeksasluokkaisille suunnattuun Taidetestaajat-hankkeeseen.

Teatteri juhli toimintakertomusvuonna 110-vuotista taivaltaan musiikkituotantojen ja juhлагаalan merkeissä.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Kaupunginteatteri Oy saavutti arviointivuodelle asettamansa tavoitteet, jopa ylittäen ne ensi-iltojen (10) ja yleisömäärän (1933) osalta.

Kotkan Kaupunginteatteri Oy:n toiminta edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia ja näin tukee valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutumista.

Teatterin liikevaihto oli 548 425 euroa, mutta talous jäi alijäämäiseksi ollen 76 327 euroa.

Kumulatiivinen alijäämä kasvoi 96 028 euroon.

Tuloksellisuuden arviointi mittareiden puutteen vuoksi ei ole mahdollista.

Kymenlaakson Orkesteri Oy

Kotkan kaupungin omistusosuus on 55 %.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Uuden taiteellisen neuvonantajan sitouttaminen orkesteriin, sekä Kotkaan ja Kouvolaan - ja päinvastoin.
- Taiteellisen neuvonantajan ideoiden mahdollistaminen ja toteuttaminen orkesterin kehittämiseksi.
- Perusrahoituksen riittävyyden takaaminen laadukkaana orkesteritoiminnan ylläpitämiseksi valtion ja kuntien määräraha- ja kassavarojen puristuksessa reaalkustannusten kuitenkin kasvaessa indeksi- ym. korotusten vuoksi.
 - Riittävien taloudellisten toimintaresurssien turvaaminen.
- Kansainvälisten huippujen vierailut
- Kouvolan ja Kotkan alueellinen haltuunotossa on saatu viime vuosina merkittäviä tuloksia. Tämän vahvistaminen.
- Positiivisen imagon vahvistaminen edelleen ja sen antaman nosteen käyttäminen Kotkan, Kouvolan ja Kymenlaakson hyväksi ja toisin päin:
- Kymi Sinfoniettan positiivisen imagon ja tapahtumien hyödyntäminen voimakkaammin kaupungin markkinoinnissa.

Yhtiön tehtävänä on ylläpitää Kymi Sinfonietta -nimistä maakunnallista orkesteria ja järjestää korkeatasoisia konsertteja sekä toimia koko Kymenlaakson alueen taidelaitosten ja muiden yhteisöjen kanssa yhdessä musiikkikulttuurin ja -kasvatuksen edistämiseksi.

Orkesteri joutui väistötiloihin konserttitalon tiloistaan syys-lokakuussa 2018 viemäriputkirikon sekä putkien uusimistöiden takia. Hallinto ja muusikot tekivät vuoden 2018 aikana merkittävää yleisötyötä jalkautuen erilaisiin tapahtumiin, kasvattaen orkesterin tunnettuutta ja kävijämääriä. Vuosi 2018 toi entistä selkeämmin esiin orkesterin hallinto henkilökunnan pienuuden ja haavoittuvuuden sekä orkesterin toimintaa jo pitkään määrittäneet erittäin tiukat talousraamit, eikä esimerkiksi pitkien sairauslomien paikkaajiksi ole ollut varaa palkata sijaisia ja työtaakka on kasvanut hallinnossa kohtuuttomaksi.

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin, huolimatta tiukentuneesta taloustilanteesta joka vakeuttaa toiminnan ylläpitämistä ja kehittämistä oleellisesti. Omistajakaupungeilta on anottu lisärahoitusta, sitä ei kuitenkaan ole myönnetty.

Tilikauden tulos oli arviointivuonna 51 504 euroa tappiollinen.

Vuonna 2018 konsertteja oli Kotkassa 118 (83 vuonna 2017), työllistäen 37 henkilöä.

Kotka Maretarium Oy

Tavoitteet vuodelle 2018

- Kävijämäärä akvaariokierroksella 27 000, talossa ja tapahtumissa yhteensä noin 60 000.

Yhtiön tehtävänä on tukea Kotkan asemaa kiinnostavana ympärivuotisena matkailukaupunkina sekä akvaariotoiminnan ylläpitäminen ja kalantutkimustoiminnan edistäminen ja kehittäminen sekä näihin liittyvä liiketoiminta.

Kotka Maretarium Oy:n markkinointi on ulkoistettu ja tämä toimintatapa on aiheuttanut yhtiölle markkinoinnillisia haasteita. Vuoden 2018 aikana käynnissä olivat mittavat korjaustoimenpiteet, jotka vaikuttivat merkittävästi toiminnan järjestämiseen ja onnistumiseen.

Kotka Maretarium Oy:n kävijämäärätavoitteet eivät toteutuneet arviointivuoden osalta.

Osakkuusyhtiöt

Kotkan Golf Oy

Golf yhteisömme toiminta-ajatus on tuottaa kotkalaisille sekä Kymenlaaksoalaisille asukkaille mahdollisimman hyvät olosuhteet golfin harrastamiselle, valtakunnallisesti kilpailukykyiseen hintaan.

Vuosi 2018 meni niin jäsenmäärän kuin budjetinkin suhteen suunnitelmien mukaisesti.

Kymenlaakson Jäte Oy

Kymenlaakson jäte Oy:n tavoitteena on tehdä vastuullista jätehuoltoa huomioimalla asiakkaiden tarpeet siten, että ympäristö voidaan säilyttää puhtaana tuleville sukupolville.

Vuosi 2018 toteutui taloudellisesti suunnitelmien mukaisesti. Investoinnit saatiin suoritettua aikataulussa. Kotkassa jatkettiin muovijätteen keräystä, joka oli ensin toteutettu koeluontoisesti. Toiminta oli asiakaspalveluhenkistä.

Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy, markkinointinimeltään Xamk, tarjoaa opetusta, tekee tutkimus- ja kehittämistyötä ja tuottaa palveluja yrityksille ja ihmisille. Xamk profiloituu hyvinvoinnin, teknologian ja luovan talouden korkeakouluksi. Korkeakoulun toimipisteet sijaitsevat Kotkassa, Kouvolassa, Mikkelissä ja Savonlinnassa. Xamk aloitti toiminnan vuonna 2017,

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

kun Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut fuusioituivat. Xamkissa on opiskelijoita n. 9300 ja henkilökuntaa n. 730.

Xamkin toiminnassa keskeisimpiä asiakokonaisuuksia vuoden 2018 osalta olivat Kotkan kantasatamaan rakennettavan kampuksen toteutuksen edistäminen mm. aiesopimuksen allekirjoittamisen kautta. Lisäksi Xamk solmi vuoden 2018 joulukuussa strategisen kumppanuussopimuksen Aalto-yliopiston kanssa. Sopimuksen kautta oppilaitosten yhteistyötä on tarkoitus tiivistää merkittävästi mm. opintopolkujen osalta.

Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:n tulos vuodelta 2018 oli 376 472 euroa, joka toteutui ainoastaan hiukan talousarviota (397 000 euroa) heikommin.

Vuoden 2018 toiminnan osalta voi todeta sen toteuttaneen Xamkin strategisia tavoitteita; tulevaisuuslähtöistä oppimista, kansainvälisyyttä sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa.

Hoiku Oy

Hoiku Oy:n osakkeet luovutettiin vastikkeetta Carealle syksyllä 2018 ja kaupungin edustaja vetäytyi yhtiön hallituksesta.

Kuntayhtymät

Carea

Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carea vastaa erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelujen järjestämisestä yhdessä kuntien kanssa. Carean jäsenkuntia ovat Kotka, Hamina, Kouvola, Miehikkälä, Pyhtää ja Virolahti. Kuntayhtymän palvelujen piirissä on 169 000 asukasta.

Vuosi 2018 oli poikkeuksellinen aikaisempiin vuosiin verrattuna, sillä kertomusvuoden aikana jäsenkunnat perustivat maakunnallisen vapaaehtoisen sote-kuntayhtymän Kymsoten, joka on aloittanut toimintansa vuoden 2019 alusta lukien. Kymsote vastaakin litiä lukuun ottamatta koko maakunnan perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Vuoden 2018 aikana Careassa valmisteltiin uuden sote-kuntayhtymän vaatimia muutoksia ja varauduttiin uuteen tilanteeseen.

Kuitenkin samanaikaisesti Carean peruspalvelutuotanto oli vilkasta, kun Pohjois-Kymen Sairaalan ja Kouvolan perusterveydenhuollon vuodeosaston toiminnot siirtyivät Carean vastuulle. Keskussairaalan siirtyivät myös ns. keskittämisesetuksen perusteella koko maakunnan leikkaustoiminta sekä erikoissairaanhoidon päivystys. Toiminnan vilkkaus näkyi jäsenkuntalaskutuksen kasvuna 28,6 prosenttia. Muiden maksajien laskutus kasvoi 16,0 prosenttia edellisestä vuodesta. Jäsenkuntamyyntin kasvu kohdistui nimenomaan Kouvolaan, kun aikaisemmin Kouvolan omana tuotantona tehty toiminta siirtyi keskussairaalaan.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Sosiaalipalveluissa, niin kuntoutuspalveluissa kuin asumispalveluissakin, palvelutuotanto supistui vuoteen 2017 verrattuna. Jäsenkuntien rahoitusosuudet pienenevät 1,3 prosenttia, kun taas muiden maksajien laskutus lisääntyi 4,4 prosenttia edellisestä vuodesta.

Carean vuoden 2018 taloudellinen tilanne säilyi kohtuullisena, vaikka toiminnassa tapahtui suuria muutoksia ja uuden kuntayhtymän valmistelu vaati henkilöstöltä huomattavan työpanoksen.

Vuoden 2018 tilikauden tulos oli 1,0 milj. euroa ja taseen kumulatiivinen ylijäämä 4,4 milj. euroa. Kotkan osuus kumulatiivisesta ylijäämästä oli n. 1,37 milj. euroa.

Kotkan-Haminan Seudun koulutuskuntayhtymä Ekami

Ekami on konserni, joka sisältää Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston, Rannikkopajat, Ekami Consulting Oy:n (100 %) ja Primus High Tech Oy:n (77 %). Ekamin missiona on kehittää ammattiosaamista ja työelämätaitoja sekä toimia alueen kilpailukyyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Missio toteutuminen toteuttaa myös Kotkan kaupunkistrategiaa.

Kuntayhtymäkonsernilla on suuri kiinteistömassa, jonka vähentämiseksi on laadittu suunnitelmia.

Vuoden 2018 alussa käynnistyi ammatillisen koulutuksen reformi. Voimaan astuivat myös rahoitusjärjestelmän uudistuminen sekä kansallisen tason taloutta supistavat leikkaukset. Nämä loivat toiminta- ja oppimiskulttuurisia ja taloudellisia haasteita sekä hallinnolle, opetushenkilöstölle, opiskelijoille että työnantajille. Mm. opiskelijoiden kohdalla lähiopetustuntien määrä väheni ja itseohjautuvuusvaade lisääntyi. Toimintakulttuurin laaja-alaiseen uudistamiseen opetusministeriö myönsi kuntayhtymälle 620 000 euroa strategiarahaa.

Ammatillinen koulutus muodostuu ammatillisesta peruskoulutuksesta, ammatillisesta lisäkoulutuksesta ja oppisopimuskoulutuksesta. Opiskelijavolyymi oli 4744. Kumulatiivinen opiskelijavolyymi oli ammatillisessa peruskoulutuksessa 3498, ammatillisessa lisäkoulutuksessa 470 ja oppisopimuskoulutuksessa 581.

Rannikkopajojen pääasiallisena tehtävänä on toimia työvalmennuksen ja työllistämisen yksikkönä.

Ekami Consulting Oy:n koulutustarjonta koostuu ELYn kilpailuttamista kasvupalveluista, pätevyyskorttikoulutuksista tekniikan aloille ja palvelualoille, merenkulun täydennyskoulutuksesta sekä räätälöidyistä tilauskoulutuksista Ekamin edustamille aloille, myös ulkomaille.

Primus High Tech Oy:n tehtävänä on ylläpitää korkean teknologian opetukseen soveltuvaa toimintakeskusta Kymenlaaksossa sekä harjoittaa opetus-, tutkimus-, kehitys- ja koulutustoimintaa sekä niihin liittyviä ja tukevia toimintoja, tuotteiden valmistusta ja myyntiä sekä koneiden ja laitteiden vuokraustoimintaa.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus

Ammattiopistolle asetetut tavoitteet moninaisten tunnuslukujen ja mittareiden perusteella saavutettiin osittain. Tavoitteista jäivät mm. tutkinnon läpäisyaste (75 %/66 %), koulutuksen keskeyttäminen (6,0 %/7,6 %) ja työllistyminen/jatko-opintoihin sijoittuminen 70 %/63 %). Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät (tavoite alle 10 pv/hlö/v, toteutuma 14,46 pv/hlö/v).

Rannikkopajat onnistuivat tehtävässään yli asetettujen tavoitteiden mm. asiakaspalautteiden ja sosiaalisen vahvistumisen osalta. Toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta kuvaavia ovat myös seuraavat tunnusluvut: valmentautujien määrä 352/ 603, valmennuspäivät 19 500/24 025, etsivä nuorisotyön yhteydenotot 200/222 ja asiakkaiden määrä 130/ 249, valmentautujien sijoittuminen (esim. työllistyminen, koulutus) 60 %/ 75 % sekä suoritettujen tutkinnon osien määrä 10/ 13.

Kuntayhtymälle asetut taloudelliset tavoitteet toteutuivat.

Ammattiopistolle ylijäämää kertyi 75 655,74 euroa. Muita tunnuslukuja: ulkoiset toimintatuotot 28,7 %/31,1 %, toimintakate 7,9 %/11,1 % ja investoinnit (milj. euroa) 0,9/ 0,6.

Rannikkopajojen taloudellisia tunnuslukuja: ylijäämä 31.000 euroa, ulkoiset toimintatuotot 3,1/2,98, toimintakate 5,7 %/6,3 % ja investoinnit 0,1/0,1.

Ekami Consulting Oy:n liikevaihto oli n. 2 milj. euroa ja ylijäämä oli 19 000 euroa. Primus High Tech Oy:n liikevaihto oli 38 000 euroa ja ylijäämä 0 euroa.

Kymenlaakson Liitto

Kymenlaakson Liitto on lakisääteinen kuntayhtymä, joka viranomaisena vastaa maakunnan aluesuunnittelusta ja -kehityksestä sekä edunvalvonnasta. Kymenlaakso muodostuu Kouvolan ja Kotkan-Haminan seuduista.

Kotkan kaupungin kuntamaksun määrä vuodelta 2018 oli 679 899 euroa.

Kymenlaakson Liiton merkittävimpänä tehtäväkokonaisuutena arviointivuoden 2018 aikana jatkui maakuntauudistuksen koordinoitua.

Kymenlaakson Liiton taloudellinen tulos ylitti tavoitteen (0 euroa), ollen vuoden 2018 osalta 278 966 euroa.

Itä-Suomen Päihdehuolto

Vuodesta 1928 päihdehuollon palveluja tuottanut Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä (nimi muuttunut useaan kertaan) on 36 kunnan muodostama, joista Kotka on yksi.

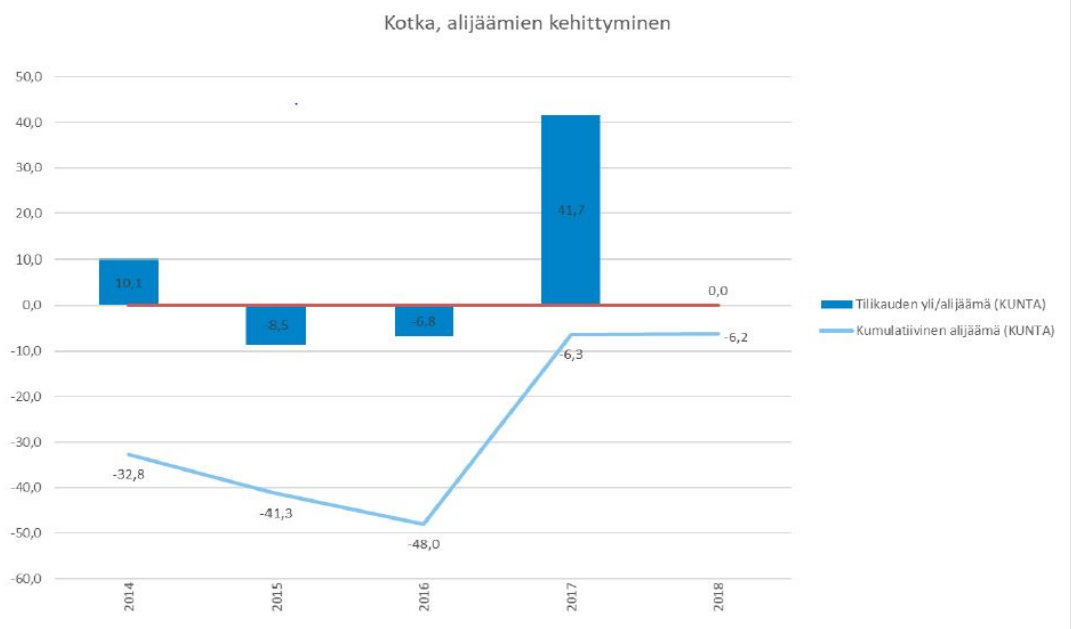
Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän palvelutuotanto päättyi vuonna 2017. Arviointivuonna 2018 on paneuduttu kuntayhtymän purkuprosessiin ja purkusopimusten laatimiseen.

Yhtymähallitus vastaa siitä, että kuntayhtymän sitoumukset ja sopimukset irtisanotaan niin pian kuin esimerkiksi rakennusten ja yhtymän toimintojen ylläpidon näkökulmasta on mahdollista.

Purkuprosessi jatkunee vuoteen 2022 asti.

7. Talouden tasapainottamistoimenpiteiden arviointi ja toteutuminen

Alla oleva kuvio osoittaa, että kaupungin tavoite alentaa alijäämää pysyi lähes muuttumattomana vuonna 2018. Vahvan vuoden 2017 tuloksen ansiosta tilinpäätöksessä 2016 ollut kumulatiivinen alijäämä 48 milj. euroa on laskenut nyt 6,2 milj. euroon. Samanaikaisesti konsernin tuloksentekokyky säilyi hyvänä, tilikauden ylijäämä oli 12,4 milj. euroa. Konsernin kolmas peräkkäinen vahva vuosi antaa paremman lähtökohdan myös kaupungin keskeisimmän tavoitteen alijäämän kattamiseksi tulevaisuudessa.

Tavoitteen saavuttamista tukenut kaupungin hyvä kehitys vuosikatteen osalta koki ison kolauksen vuonna 2018. Toki vuosi oli poikkeuksellinen ja sama haaste esiintyi laaja-alaisesti kuntakentässä. Tulevien vuosien haasteina ja tavoitteen saavuttamisen mahdollisina esteinä on tunnistettu useita isoja kokonaisuuksia:

- Yksi vaikeimmin arvioitava ja hallittava kulukehitys muodostuu sote -palveluista. Lähivuosien osalta tavoite on saada laskettua sotekuluja ja/tai vähintään hallita sote -palveluiden kustannuskehityksen kulmakerrointa.
- Toinen selkeä ja osittain kasvava tunnistettu kokonaisuus on sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmat sisältävät tosiasiallisen terveysriskin lisäksi taloudellista riskiä sijaisjärjestelyistä, väistötiloista, purkukustannuksista, rakennuskustannuksista ja alaskirjauspaineista.

- Väestökehityksen yllättävän suuri ja voimakas negatiivinen pudotus koko kymenlaaksossa jatkuu ja vaikuttaa investointisuunnitelman lisäksi tulevaisuudessa sekä valtionosuuksien että verotulojen kehitykseen.

Kaupunki on kattanut useampana vuonna alijäämiään omaisuuden myynnillä. Samalla kaupunki korjaa tulostaan erilaisilla kirjanpitosiirroilla sekä yhtiöittämisillä. Tämä ei kuitenkaan korjaa kaupungin käyttötaloutta. Kaupungin pitää kiinnittää enemmän huomiota käyttötaloutensa korjaamiseen.

8. Henkilöstö

Kotkan kaupungin henkilökuntamäärä on ollut laskeva useita vuosia, mutta vuoden 2017 aikana henkilötövuosiluvut kuitenkin nousivat. Vuonna 2018 henkilöstömäärät kääntyivät laskuun. Vuonna 2018 henkilötövuosia oli 2804,7 (htv2), kun vuonna 2017 luku oli 2830 (htv2). Lasku oli siis 25,2 henkilötövuotta. Laskua oli vakinaisen henkilöstön osalta, määräaikaisten henkilöstön määrä kasvoi. Ilmiö selittyy mm. sillä, että Kymsoten valmisteluun sekä valtakunnallisen sote- ja maakuntahankkeen valmisteluun on palkattu määräaikaista henkilökuntaa. Keskimääräinen henkilökuntamäärä vuonna 2018 oli 3321 (3358 vuonna 2017).

Kotkan kaupungin henkilöstön palkkoja maksettiin vuoden 2018 aikana yhteensä n. 118 milj. euroa. Vuoteen 2017 verrattuna nousua oli n. 6,6 milj. euroa (n. 6 %). Edellä mainituissa luvuissa ovat mukana Kotkan kaupunki sekä liikelaitokset. Henkilöstömenot kokonaisuudessaan olivat vuonna 2018 n. 153 milj. euroa, edellisenä vuonna 2017 n. 147 milj. euroa.

Henkilöstörakenteessa naisten suhteellinen osuus on korkea ja se on kutakuinkin edeltävien vuosien tasolla: henkilöstöstä on naisia 76 %. Kaupungin ja liikelaitosten henkilöstön keski-ikä on hitusen laskenut aiemmista vuosista, se oli vuonna 2018 noin 44 vuotta.

Sairauspoissaolot olivat vuonna 2018 19,0 päivää/työntekijä ja näin ollen ne pysyivät vuoden 2017 tasolla. Korkeimmillaan sairauspoissaololuvut olivat vuonna 2012, jolloin sairauspoissaoloja oli 20,7 päivää/työntekijä. Sairauspoissaolojen nousu on saatu hallintaan, mutta niiden laskusuuntaan kääntäminen on kova haaste ja moni tekijä vaikuttaa siihen. Sairauspoissaolojen kustannukset nousivat Kotkan kaupungilla vuonna 2018 vajaat 200 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Sairauspoissaolojen kaksi suurinta diagnosoisryhmää olivat tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä mielenterveyden häiriöt.

Vuoden 2018 merkittäviä tapahtuneita asioita olivat mm. Kymsoten toiminnan aloittamiseen liittyvät valmistelut, Kymijoen Työterveys Oy:n myynti ja sitä seurannut uuden palveluntuottajan kilpailutus ja työsuojelun osalta edelleen jatkuneet sisäilma-asiat.

Työhyvinvoinnin toimenpiteitä ja henkilöstön koulutusta toteutettiin vuoden 2018 aikana suunnitelmien mukaisesti.

Vakituisen henkilöstön määrässä tapahtui vähenemistä, mutta määräaikaisten määrässä lisäystä johtuen sote- ja maakuntahankevalmisteluista.

Henkilöstökulut olivat 153 milj. euroa (2017 n. 147 milj. euroa). 6,6 milj. euron lisäys edelliseen vuoteen verrattuna johtui liikelaitosten henkilöstökulujen mukaan otosta.

Sairauspoissaolot eivät lisääntyneet vuodesta 2017. Silti kustannukset kohosivat 200 000 eurolla vuodesta 2017. Toimenpiteitä poissaolojen vähentämiseksi on edelleen kehitettävä.

Henkilöstöä koskevan arvioinnin perustaksi on tarpeellista kehittää mittaristoa, joka kuvaisi mm. resursointia, poissaolojen kustannusvaikutuksia, johtamista ja esimiestoimintaa, työtyytyväisyyttä sekä toiminnan laatua ja taloudellisuutta. Esim. henkilöstön oikea mitoitus on merkityksellistä sekä kokonaisvaltaisen että toiminto- ja tehtäväkohtaisen tehokkuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta.

9. Yhteenveto

Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset tavoitteet toteutuivat kaupungin oman toiminnan osalta suurimmalta osin ja konserniyhtiöiden osalta pääpiirteittäin.

Tulokselliset tavoitteet

Tuloksellisuutta ei kaupungin oman toiminnan osalta mittareiden puuttumisen vuoksi voitu arvioida. Konserniyhtiöillä ja yhtymillä, joitakin lukuun ottamatta, on laadukas tuloksellisuusmittaristo, joiden tulosten perusteella voidaan todeta toimintojen olleen tuloksellisia.

Tarkoituksenmukaisuusarviointia

Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota seuraaviin asioihin:

Kotka sai arviointivuonna uuden kaupunginjohtajan. On oivallinen ajankohta pohtia ja arvioida mm. johtamisfilosofiaa ja -kulttuuria, jolla kaupunkia johdetaan jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä, miten tietoa ja vaikutusten arviointia hyödynnetään asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa, miten rakentavaa keskustelukulttuuria kehitetään sekä miten edunvalvontaa tehostetaan.

Kaupungin toiminnallisen ja taloudellisen tilanteen jatkuva tiedostaminen, analysointi ja vaikutusten arviointi sekä niiden edellyttämien toimenpideohjelmien suunnittelu ja käynnistäminen ovat keskeisessä asemassa talousarvioprosessin ennakoinnissa, käynnistymisessä ja edetessä.

Hyvinvoiva, luova, kehityssuuntautunut ja sitoutunut henkilöstö on tae onnistumiselle ja tuloksellisuudelle. Henkilöstöä arvostava kohtaaminen, kuunteleminen ja näkemysten huomioon ottaminen ovat vuorovaikutteisen, osallistavan ja uudistumista tukevan johtamisen sekä esimiestoiminnan edellytys.

Hyvä hallintotapa, asioiden avoin ja tasapuolinen käsittely sekä lakien noudattaminen ovat demokratian ja oikeusvaltion peruspilarit.

Kotkan väestön ikärakenne on muuttunut heikentäen huoltosuhdetta sekä kaupungin elinvoimaa, kaupunkilaisten hyvinvointia ja kestäväää tulevaisuutta. Vaarana on, että väestörakenteen samansuuntainen muuttuminen edelleen heikentää huoltosuhdetta ilman merkittäviä ja tilannetta korjaavia pitkän aikavälin toimenpiteitä.

Työikäisten, lapsiperheiden ja nuorten poismuutot heikentävät osaltaan väestörakennetta ja huoltosuhdetta. Heidän pitämiseksi Kotkassa ja saamiseksi Kotkaan edellyttää uudenlaisia, ”koukuttavia ja houkuttavia” toimenpiteitä ja palveluita.

Myös Kotkan alhainen työllisyysaste ja korkea työttömyysaste yhdessä väestörakenneongelman kanssa kuormittavat huoltosuhdetta.

- Alhainen työllisyysaste johtuneen osaksi väestörakenteen vinoumasta, osaamisen ja osaamistarpeen kohtaanto-ongelmasta ja työpaikkojen riittämättömyydestä.
- Työttömyysaste on kiitettävästi laskenut, mutta vaikutukset eivät kuitenkaan nuorten ja pitkäaikaistyöttömien kohdalla ole merkittäviä. Tämän seurauksena yhä useammalla on vaarana yhteiskunnan ulkopuolelle ajautuminen ja eriarvoisuuden lisääntyminen. Vaarana on myös vanhempien voimattomuuden, nuorten ja lasten mielenterveysongelmien ja huostaanottojen sekä erilaisten riippuvuuksien lisääntyminen.
- Toimeentulotuen varassa elävien määrä Kotkassa on valtakunnan tilastojen kärkipäässä.
- Kaupungin maksamat ”sakkomaksut”, n. 6,5 milj. euroa, ovat edelleen korkeat. Laskua vuosien saatossa on vain n. 0,5 milj. euroa.

Kotkan sisäinen ja ulkoinen yhteistyö ja -toiminta ovat välttämättömyys kaupungin oman sekä seudullisen kestävyys- ja elinvoiman kannalta.

Kotkan tulevaisuus, kestävyys ja elinvoima ovat lyhyellä sekä pitkällä aikavälillä riippuvaisia monista eri sisäisistä sekä ulkoisista muuttujista, jotka on tunnistettava ja joihin on varauduttava.

Ihmisten hyvinvointi ja luonnon kestävyys ovat riippuvaisia ilmaston sekä ympäristön hyvinvoinnista ja elinvoimasta. Siksi myös Kotkan on huolehdittava enenevässä määrin ilmaston ja ympäristön kestävyydestä.

Kuntalaki edellyttää tarkastuslautakunnalta tuloksellisuuden arviointia, joka puolestaan edellyttää tuloksellisuutta kuvaavia mittareita. Tarkastuslautakunnat ovat arviointikertomuksissaan jo usean vuoden ajan peräänkuuluttaneet mittareiden kehittämistä.

Kotkan imagoa ja mainetta sekä päättäjien luotettavuutta ja uskottavuutta ei pidä heikentää epäjohtonmukaisilla rekrytointiprosesseilla (esim. kulttuurijohtajan haku) eikä ulkoisten sopimuskumppaneiden aiheuttamilla päätöksenteon pitkittymisillä (esim. kantasataman kehittäminen).

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota kiinteistöjen sisäilmaongelmiin jo arviointikertomuksessa 2013, jossa edellytettiin kokonaisselvitystä asiasta. Viimeksi tarkastuslautakunta otti asian esille edellisessä arviointikertomuksessa 2017. Sisäilmaongelmiin tarttumisen toimintamallia kaupungin omistamissa ja hallitsemissa tiloissa valmisteltiin kertomusvuoden aikana. Lisäksi palkattiin sisäilma-asiantuntija. Tarkastuslautakunta katsoo, että kaupunginvaltuuston 29.1.2019 hyväksymän toimintamallin käyttöönotto tehokkaasti ja valvotusti antaa mahdollisuudet sisäilmaongelmien kurissapitämiseen.

10. Tarkastuslautakunnan esitys kaupunginvaltuustolle

Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset vuoden 2018 osalta raportoidaan kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksessa. Tarkastuslautakunta esittää, että kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupunginhallituksen laatimaan selvityksen ja vastaamaan yhteenveto-osan perusteella esitettyihin seuraaviin kysymyksiin. Selvitys tulee toimittaa valtuustolle tarkastuslautakunnan lausunnolla täydennettynä lokakuun 2019 loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunnan tekemät havainnot ovat keskinäisessä vuorovaikutuksessa ja riippuvuussuhteessa. Siksi niitä on aiheellista tarkastella eri näkökulmista.

Vuoden 2018 arvioinnin perusteella tarkastuslautakunta esittää seuraavat kysymykset:

Tarkastuslautakunta pyytää vastausta kysymyksiin ainakin seuraavista näkökulmista.

1. Väestörakenne ja huoltosuhde

Mihin toimenpiteisiin Kotka ryhtyy väestörakenne- ja huoltosuhdemuutosten sekä niistä johtuvien seuraamusten lieventämiseksi?

Näkökulmia:

- Perhepolitiikka
- Lapsiperheiden palvelut ja hyvinvointi
- Perheiden perustamis- ja perhekoon kasvattamisedellytysten parantaminen
- Ikäihmisten hyvinvointia tukevat ja edistävät palvelut
- Kestävä kehitys (sosiaalinen, sosiokulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen kehitys)

2. Kotkalaisten määrä

Mihin toimenpiteisiin Kotka ryhtyy työikäisen väestön, nuorten, varsinkin nuorten naisten, ja lapsiperheiden poismuuton hillitsemiseksi sekä veto- ja pitovoiman lisäämiseksi?

Näkökulmia:

- Kaupunginosien palvelut ja elinvoiman säilyvyys
- Työikäisten, nuorten ja lasten palvelut
- Liikennejärjestelyt
- Kouluttautumismahdollisuudet
- Yrittäjämönteisyys
- Työpaikkojen syntyä ja pysyvyyttä edistävät toimenpiteet

3. Työllisyys

Mihin toimenpiteisiin Kotka ryhtyy työllisyysasteen nostamiseksi ja työttömyysasteen laskemiseksi edelleen?

Näkökulmia:

- Voimaantumista edistävät tukitoimet
- Koulutus ja osaamisen varmistaminen, jatkuva oppiminen, uudistuminen
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen, unohtamatta naisia ja kotiaitejä
- Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistäminen
- Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen kaupungin omana toimintana

4. Kotkan tulevaisuus ja kestävyys

Miten Kotkan kestävyys ja elinvoima pitkällä aikavälillä varmistetaan?

Näkökulmia:

- Tulevaisuusskenaariot ja niihin varautuminen
- Tulevaisuuspainopisteet ja niiden toimintaohjelmat mittareineen
- Aineeton tulevaisuusinvestointi

5. Yhteistyö ja toimintakulttuuri

Miten yhteistyö- ja toimintakulttuuria kehitetään?

Näkökulmia:

- Hallintokunta-, konserni- ja aluerajat ylittävän yhteistoiminnan ja palveluiden uudistaminen ja uudistuminen
- Perinteiset rajat ylittävät rakenteelliset uudistukset
- Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukeminen
- Kaupungin edunvalvonta, maine ja imago
- Kaupungin myynti ja markkinointi
- Vertailtavuus muihin vastaavan kokoiisiin kaupunkeihin

6. Ilmaston ja ympäristön hyvinvointi ja elinvoima

Miten Kotka aikoo edistää luonnon kestävyttä ja monimuotoisuutta?

Näkökulmia:

- Ympäristöohjelma
- Jätteenkeräyspisteiden riittävyys
- Kotitalouksien jätteenkierrätykseen vaikuttaminen (esim. muovinkierrätyskertymät Kotkan kotitalouksissa ovat vielä pieniä, ehkä vain muutaman prosentin luokkaa)

7. Kaupungin käyttötalous ja tasapainotusohjelma

Miten kaupunginhallitus valvoo talouden tasapainotusohjelman toteutumista?

Mihin lisätoimenpiteisiin kaupunginhallitus ryhtyy, jos tasapainotusohjelma ei toteudu?
Millä keinoilla kaupunginhallitus aikoo saada käyttötalouden kuntoon?

Näkökulmia:

- Rakennemuutos
- Palvelujen ostot
- Konsulttien käyttö

8. Arviointimittaristo

Missä vaiheessa on Kotka 2025-strategiassa kuvattujen organisaation toimintaperiaatteiden ja toimintojen tuloksellisuusmittareiden laadinta? Miten niiden jalkautuminen eri vastuualueille organisoidaan?

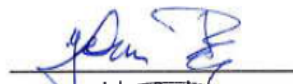
Näkökulmia:

- Vaikuttavuutta kuvaavat mittarit
- Tehokkuutta ja tuottavuutta kuvaavat mittarit
- Taloudellisuutta kuvaavat mittarit
- Laatua kuvaavat mittarit
- Tunnuslukujen hyödyntäminen tuloksellisuusmittareiden kehittämisessä

11. Allekirjoitukset

Vuoden 2018 arviointikertomuksen allekirjoitussivu

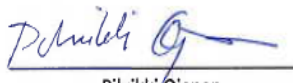
Kotkassa 17.5.2019

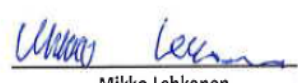

Jehan Bardy
Puheenjohtaja

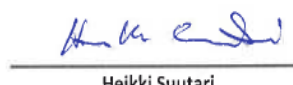

Pirjo Romppanen
Varapuheenjohtaja

Raimo Kurki

Leena Heino

Pilvikki Ojanen
(Merja Pärssisen varajäsen)

Mikko Lehkonen

Heikki Suutari
(Pekka Jaakkolan varajäsen)

Suvi Silvala